

# Hogeschool NTI

## Toegepaste Psychologie

### Uitgebreide opleidingsbeoordeling



## Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Hogeschool NTI is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2012 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 18 en 19 juni 2012.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer prof. dr. J.T.G. Gerrichhauzen (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw drs. M.C. van Dam (domeindeskundige)

De heer dr. H. Schoupe (domeindeskundige)

Mevrouw J.M. Bal (studentlid)

Adriaan Horrevorts, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

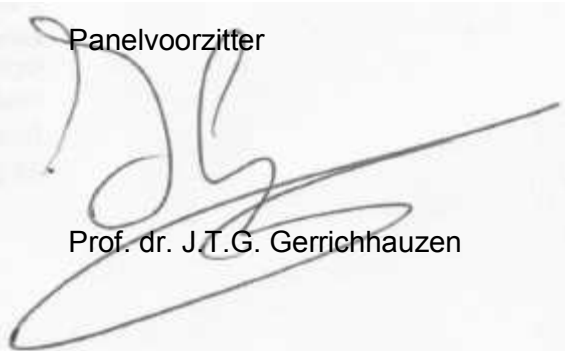
Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2012*

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 10 september 2012

Panelvoorzitter



Prof. dr. J.T.G. Gerrichhauzen

Panelsecretaris



Drs. ing. A.G.M. Horrevorts



## Samenvatting

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI als **voldoende**.

### Beoogde eindkwalificaties

Het panel stelt vast dat de hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI opleidingscompetenties heeft beschreven die passen bij de huidige stand van zaken in het domein van Toegepaste Psychologie. De competenties zijn afgestemd op de internationale standaard van de het bachelorniveau (Dublin descriptor). De opleiding profileert zich onder andere door te focussen op de domeincompetentie 'Onderzoeken'. Het panel vindt dat de opleiding deze competentie meer zou kunnen specificeren en toespitsen op relevante typen van onderzoek voor het domein Toegepaste Psychologie. Het panel beoordeelt standaard 1, Eindkwalificaties met een **voldoende**.

### Programma

Het panel stelt vast dat de kenniscomponent van de opleiding aansluit bij actuele ontwikkelingen in het werkveld en dat de vakliteratuur voldoende diepgang heeft voor een hbo-bacheloropleiding. De ontwikkeling van beroepsvaardigheden vindt in voldoende mate plaats, maar zou nog versterkt kunnen worden door bijvoorbeeld gebruik te maken van de mogelijkheden van ICT en nieuwe communicatiemediën. Het programma van de leerlijn onderzoek is nog in ontwikkeling. Het panel beoordeelt standaard 2, Oriëntatie van het programma met een **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding op een weldoordachte wijze het curriculum heeft ingericht waarin de competenties, beheersingsniveaus en afstudeerrichtingen tot hun recht komen. Er is op systematische wijze een relatie gelegd tussen enerzijds de eindkwalificaties van de opleiding, de drie beroepsrollen (beoordelaar, onderzoeker, beïnvloeder) en de van de toegepaste psycholoog en de vier uitstroomprofielen van de opleiding (arbeids- & organisatiepsychologie, coaching & counseling, psychologie & gezondheid en jeugd- en ontwikkelingspsychologie) en anderzijds de lesstof. Het panel beoordeelt standaard 3, Inhoud van het programma met een **voldoende**.

Het panel stelt vast dat het studiemateriaal en de werkvormen zodanig zijn vormgegeven dat deze studenten stimuleren tot (zelfstandig) leren. Studenten die binnen het model van afstandsonderwijs behoefte hebben aan meer begeleiding / uitleg door de docent kunnen kiezen voor een klassikale variant. Het panel beoordeelt standaard 4, Vormgeving van het programma met een **voldoende**.

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen. Wanneer een student niet voldoet aan deze toelatingseisen en ouder is dan 21 jaar, kan hij een toelatingsonderzoek afleggen. In het eerste jaar is een module opgenomen om studenten (opnieuw) met studeren vertrouwd te maken en een beeld van mogelijke beroepen en het vakgebied van de toegepaste psychologie te geven.

Studenten stellen samen met een mentor een individueel studieplan op. Hiermee wil de opleiding bewerkstelligen dat het programma dat de student volgt, zo goed mogelijk aansluit op eerdere leer- en/of praktijkervaringen van de student. Het panel beoordeelt standaard 5, Instroom met een **voldoende**.

Studenten van de opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI zijn positief over de begeleiding (op afstand) door mentoren en docenten. De opleiding organiseert daarnaast diverse contactmomenten en trainingen om de studenten bij het studeren te ondersteunen. Ook is op verzoek van studenten extra ondersteuning mogelijk. Studenten die naast de vraaggestuurde ondersteuning toch nog meer begeleiding nodig hebben bij de zelfstudie, kunnen overstappen naar de klassikale variant. Het panel beoordeelt standaard 6, Studeerbaarheid met een **voldoende**.

De opleiding biedt een programma aan dat 240 EC omvat. Op basis daarvan komt het panel voor standaard 7, Duur tot het oordeel **voldoende**.

### **Personeel**

Het panel stelt vast dat Hogeschool NTI in het personeelsbeleid de verschillende rollen van docenten goed heeft beschreven. Voor elke rol zijn eisen geformuleerd. Jaarlijks gaat de opleiding na of de docenten voldoen aan de eisen en of studenten tevreden zijn over de docenten. Freelancers dragen zelf zorg voor de vakinhoudelijke bijscholing. Hogeschool NTI verzorgt trainingen voor docenten als dit in het belang is van het onderwijs. Het panel beoordeelt standaard 8, Personeelsbeleid met een **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over personeel dat in staat is het programma inhoudelijk en organisatorisch te verzorgen. De onderwijskundige aspecten van het programma worden bewaakt door zowel het ondersteunend personeel in vaste dienst als de freelance docenten. Het docententeam heeft beperkte kennis van en vaardigheden met methoden van onderzoek. Kennis en ervaring op het gebied van onderzoek is in het team wel aanwezig, en wordt ook in het team verspreid. Maar dit dient, aldus het panel steviger in het team verankerd te worden. Dit aspect behoeft in de komende periode de aandacht van de opleiding. Het panel beoordeelt standaard 9, Kwaliteit van het personeel met een **voldoende**.

Het panel stelt vast dat de opleiding voldoende personeel in dienst heeft om het programma te kunnen uitvoeren. Wel is, aldus het panel, met de wijziging in het begeleiden van stage (stagebezoek in plaats van begeleiden op afstand) en intensivering van het beoordelen van het afstudeerwerkstuk uitbreiding van capaciteit noodzakelijk. Het panel beoordeelt standaard 10, Kwantiteit van het personeel met een **voldoende**.

### **Voorzieningen**

Het panel stelt vast dat de huisvesting voldoet. De ICT-faciliteiten voorzien in de basisbehoeften van de student en docent aan informatie en communicatie over de opleiding. Als instituut voor afstandsonderwijs zou de opleiding meer kunnen doen met de mogelijkheden die ICT biedt op het gebied van educatie en training.

Het panel is van mening dat een planmatige aanpak om de mogelijkheden van ICT en de nieuwe media maximaal in de vormgeving en uitvoering van het onderwijs en onderzoek te benutten, prioriteit verdient. Het panel beoordeelt standaard 11, Materiële voorzieningen met een **voldoende**.

Het panel heeft vastgesteld dat de begeleiding van en informatievoorziening voor studenten voldoende aansluit bij de behoeften van de studenten. Het panel beoordeelt standaard 12, Studiebegeleiding met een **voldoende**.

### **Kwaliteitszorg**

Het panel stelt vast dat de Hogeschool NTI op een systematische wijze de inhoudelijke kwaliteit van de opleiding en de kwaliteit van de onderwijsorganisatie evalueert. Het panel heeft kunnen vaststellen dat de relevante belanghebbenden worden geconsulteerd over de kwaliteit van de opleiding. De opleiding legt uitkomsten van evaluaties vast, analyseert en bespreekt de uitkomsten in diverse overleggen van de hogeschool / opleiding. Het panel beoordeelt standaard 13, Evaluatie resultaten met een **voldoende**.

Het panel stelt vast, dat de opleiding permanent verbetert. Dankzij het kwaliteitszorgsysteem vindt regelmatig bijstelling plaats van het onderwijs. Maar de platte organisatie en het bewustzijn bij het docententeam dat alert is op zaken die niet goed lopen of beter kunnen, dragen eveneens bij aan verbeteringen.

Het panel merkt op dat de hogeschool niet merkbaar vooroploopt bij het vernieuwen van de digitale leeromgeving. Bij het model afstandsonderwijs had het panel dit wel verwacht. Er zijn wel plannen en docenten experimenteren op eigen initiatief met nieuwe vormen van instructie met gebruik van ICT, maar een planmatige aanpak vanuit de opleiding is er niet. Het panel beoordeelt standaard 14, Verbetermaatregelen met een **voldoende**.

Het panel stelt vast dat studenten, docenten en werkveld voldoende mogelijkheden hebben om te reageren op de inhoud, organisatie en kwaliteit van de opleiding. De opleiding betreft de verschillende belangengroepen actief bij de bewaking van de kwaliteit. Studenten, die niet in overlegorganen zitten, vinden dat zij matig worden geïnformeerd over uitkomsten van evaluaties. Het panel beoordeelt standaard 15, Betrokkenheid bij kwaliteitszorg met een **voldoende**.

### **Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties**

Het panel stelt vast dat de opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI een goed toetsinstrumentarium heeft en dit op een adequate wijze inzet voor het beoordelen van de eindkwalificaties van de opleiding. De opleiding bewaakt op een zorgvuldige wijze de kwaliteit van toetsen en beoordelen.

Het eindniveau van de eerste vier studenten die recent zijn afgestudeerd voldoet aan het bachelorniveau. De opleiding heeft op basis van eigen kritische reflectie op het bachelorniveau maatregelen genomen om de onderzoeksmatige component te versterken (in het curriculum en in de beoordeling). Het panel beoordeelt standaard 16, Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties met een **voldoende**.





## Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Basisgegevens van de opleiding</b>	<b>11</b>
<b>2</b>	<b>Beoordeling</b>	<b>19</b>
	<b>Beoogde eindkwalificaties</b>	<b>19</b>
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	19
	<b>Programma</b>	<b>22</b>
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	22
	Standaard 3 Inhoud van het programma	24
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	25
	Standaard 5 Instroom	27
	Standaard 6 Studeerbaarheid	28
	Standaard 7 Duur	30
	<b>Personeel</b>	<b>30</b>
	Standaard 8 Personeelsbeleid	30
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	32
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	33
	<b>Voorzieningen</b>	<b>34</b>
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	34
	Standaard 12 Studiebegeleiding	36
	<b>Kwaliteitszorg</b>	<b>38</b>
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	38
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	39
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	41
	<b>Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</b>	<b>42</b>
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	42
<b>3</b>	<b>Eindoordeel over de opleiding</b>	<b>49</b>
<b>4</b>	<b>Aanbevelingen</b>	<b>51</b>
<b>5</b>	<b>Bijlagen</b>	<b>53</b>
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	55
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma hbo-bachelor Toegepaste Psychologie	59
	Bijlage 3: Deskundigheden leden van het beoordelingspanel en secretaris	63
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	67
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	69
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	73
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	75



# 1 Basisgegevens van de opleiding

## Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Toegepaste Psychologie
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34507
3. Oriëntatie en niveau	hbo bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Afstudeerrichtingen, uitstroomvarianten	Arbeid en Organisationspsychologie Jeugd en Ontwikkelingspsychologie Psychologie en Gezondheid Coaching en Counseling
6. Varianten	Opleidingsvorm voltijd en deeltijd zijn niet van toepassing <sup>1</sup>
7. Locatie	Leiden (afstandsonderwijs)
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 26 oktober 2006 Besluit NVAO: 14 november 2007
9. Code of conduct	N.v.t.

## Administratieve gegevens van de instelling

10. Naam instelling	Hogeschool NTI
11. Status instelling	Rechtspersoon voor Hoger Onderwijs

## Kwantitatieve gegevens over de opleiding

1. In- door- en uitstroomgegevens van – zo mogelijk – de laatste zes cohorten
2. gerealiseerde docent-studentratio
3. gemiddeld aantal contacturen<sup>2</sup> per fase van de studie (een fase kan bijvoorbeeld aangegeven worden in reguliere studie jaren, de stage en de afstudeerperiode).

### 1 In-, door-, en uitstroomgegevens

#### Januari 2008 – september 2008

In de periode januari 2008 tot september 2008 hebben 103 studenten zich ingeschreven voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie.

<sup>1</sup> Er is in het onderwijsprogramma van de opleiding geen verschil gemaakt in voltijd- en deeltijdvarianten. Dit is het verlengde van de afspraak met het Ministerie van OCW: Op 6 april 2009 is met OCW het volgende afgesproken omtrent de voltijdvariant: "De opleidingsvorm voltijd of deeltijd is niet van toepassing voor de NTI-opleidingen. Het programma is gezien de flexibele studeerwijze hetzelfde.

<sup>2</sup> Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

## Collegejaren

Hieronder volgt een overzicht met de start en einddata van de collegejaren voor de groep studenten die gestart is tussen januari 2008 en september 2008.

Collegejaar	Startdatum	Einddatum
1 <sup>ste</sup> collegejaar	1 januari 2008	31 augustus 2008
2 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2008	31 augustus 2009
3 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2009	31 augustus 2010
4 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2010	31 augustus 2011
5 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2011	31 augustus 2012

## Rendement

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten dat het daaropvolgende collegejaar nog actief was.

Collegejaar	Aantallen	Conclusie
<b>Doorstroom 2<sup>e</sup> collegejaar</b>	90	87,4% van de 103 studenten zijn doorgestroomd naar het 2 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Doorstroom 3<sup>e</sup> collegejaar</b>	65	Van de 90 studenten die zijn doorgestroomd naar het 2 <sup>de</sup> collegejaar, is 72,2% doorgestroomd naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Doorstroom 4<sup>e</sup> collegejaar</b>	54	Van de 65 studenten die zijn doorgestroomd naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar, is 83,1% doorgestroomd naar het 4 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Doorstroom 5<sup>e</sup> collegejaar</b>	52	Van de 54 studenten die zijn doorgestroomd naar het 4 <sup>de</sup> collegejaar, is 96,3% doorgestroomd naar het 5 <sup>de</sup> collegejaar.

## Uitval

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten die in opvolgende collegejaren niet meer actief waren binnen de opleiding

Collegejaar	Aantallen	Conclusie
<b>Uitval na het 1<sup>e</sup> collegejaar</b>	13	12,6% van de 103 studenten is niet gestart met het 2 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Uitval na het 2<sup>e</sup> collegejaar</b>	25	27,8% van de studenten in het 2 <sup>de</sup> collegejaar stroomt niet door naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Uitval na het 3<sup>e</sup> collegejaar</b>	11	16,9% van de studenten in het 3 <sup>de</sup> collegejaar stroomt niet door naar het 4 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Uitval na het 4<sup>e</sup> collegejaar</b>	2	3,7 van de studenten in het 4 <sup>de</sup> collegejaar stroomt niet door naar het 5 <sup>de</sup> collegejaar.

## September 2008 – september 2009

In de periode september 2008 tot september 2009 hebben 385 studenten zich ingeschreven voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie.

### Collegejaren

Hieronder volgt een overzicht met de start en einddata van de collegejaren voor de groep studenten die gestart is tussen september 2008 en september 2009.

Collegejaar	Startdatum	Einddatum
1 <sup>ste</sup> collegejaar	1 september 2008	31 augustus 2009
2 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2009	31 augustus 2010
3 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2010	31 augustus 2011
4 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2011	31 augustus 2012

### Rendement

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten dat het daaropvolgende collegejaar nog actief was.

	Aantallen	Conclusie
<b>Doorstroom 2<sup>e</sup> collegejaar</b>	359	93,2% van de 385 studenten zijn doorgestroomd naar het 2 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Doorstroom 3<sup>e</sup> collegejaar</b>	262	Van de 359 studenten die zijn doorgestroomd naar het 2 <sup>de</sup> collegejaar, is 73% doorgestroomd naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar
<b>Doorstroom 4<sup>e</sup> collegejaar</b>	205	Van de 262 studenten die zijn doorgestroomd naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar, is 78,2% doorgestroomd naar het 4 <sup>de</sup> collegejaar.

### Uitval

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten die in opvolgende collegejaren niet meer actief waren binnen de opleiding

	Aantallen	Conclusie
<b>Uitval na het 1<sup>e</sup> collegejaar</b>	26	6,8% van de 385 studenten is niet gestart met het 2 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Uitval na het 2<sup>e</sup> collegejaar</b>	97	27% van de studenten in het 2 <sup>de</sup> collegejaar stroomt niet door naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Uitval na het 3<sup>e</sup> collegejaar</b>	57	21,8% van de studenten in het 3 <sup>de</sup> collegejaar stroomt niet door naar het 4 <sup>de</sup> collegejaar.

### September 2009 – september 2010

In de periode september 2009 tot september 2010 hebben 1236 studenten zich ingeschreven voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie.

#### Collegejaren

Hieronder volgt een overzicht met de start en einddata van de collegejaren voor de groep studenten die gestart is tussen september 2009 en september 2010.

Collegejaar	Startdatum	Einddatum
1 <sup>ste</sup> collegejaar	1 september 2009	31 augustus 2010
2 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2010	31 augustus 2011
3 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2011	31 augustus 2012

#### Rendement

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten dat het daaropvolgende collegejaar nog actief was.

	Aantallen	Conclusie
<b>Doorstroom 2<sup>e</sup> collegejaar</b>	975	78,9% van de 1236 studenten zijn doorgestroomd naar het 2 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Doorstroom 3<sup>e</sup> collegejaar</b>	666	68,3 van de 975 studenten die zijn doorgestroomd naar het 2 <sup>de</sup> collegejaar, is % doorgestroomd naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar.

#### Uitval

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten die in opvolgende collegejaren niet meer actief waren binnen de opleiding

	Aantallen	Conclusie
<b>Uitval na het 1<sup>e</sup> collegejaar</b>	261	21,1% van de 1236 studenten is niet gestart met het 2 <sup>de</sup> collegejaar.
<b>Uitval na het 2<sup>e</sup> collegejaar</b>	309	31,7% van de studenten in het 2 <sup>de</sup> collegejaar stroomt niet door naar het 3 <sup>de</sup> collegejaar.

### September 2010 – september 2011

In de periode september 2010 tot september 2011 hebben 408 studenten zich ingeschreven voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie.

#### Collegejaren

Hieronder volgt een overzicht met de start en einddata van de collegejaren voor de groep studenten die gestart is tussen september 2010 en september 2011.

Collegejaar	Startdatum	Einddatum
1 <sup>ste</sup> collegejaar	1 september 2010	31 augustus 2011
2 <sup>de</sup> collegejaar	1 september 2011	31 augustus 2012

## Rendement

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten dat het daaropvolgende collegejaar nog actief was.

	Aantallen	Conclusie
<b>Doorstroom 2<sup>e</sup> collegejaar</b>	327	80,1% van de 408 studenten zijn doorgestroomd naar het 2 <sup>de</sup> collegejaar.

## Uitval

Hieronder volgt een overzicht van het aantal studenten die in opvolgende collegejaren niet meer actief waren binnen de opleiding

	Aantallen	Conclusie
<b>Uitval na het 1<sup>e</sup> collegejaar</b>	81	19,9% van de 408 studenten is niet gestart met het 2 <sup>de</sup> collegejaar.

## September 2011 – september 2012

In de periode september 2011 – april 2012 hebben 470 studenten zich ingeschreven voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie.

Het is nog niet mogelijk om conclusies te trekken over de doorstroom en uitval. Dit is pas mogelijk vanaf september 2012.

## 2 Ratio student/docent

Definitie volgens NVAO (mei 2012): De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven voltijd studenten en het totaal aantal fte aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

Op de laatste peildatum (30 september 2011) waren er 1720 studenten actief binnen de opleiding Toegepaste Psychologie.

Voor 1720 studenten zijn 29 docenten beschikbaar. Dat is één docent op 59 studenten (8,5 fte). In fte: 1 fte op 200 studenten. Indien er zich meer studenten inschrijven en er meer inzet van docenten nodig is, wordt het docententeam flexibel uitgebreid (mede afhankelijk van het aantal actieve studenten in een bepaalde periode).

Toelichting Hogeschool NTI in de kritische reflectie.

Binnen het NTI wordt niet gewerkt met fte. Docenten worden ingezet op taken in lijn met de leervraag van studenten. Leveren er meer studenten huiswerk in, dan wordt een tweede docent ingezet. Er wordt gekeken naar de jaarlijkse instroom en het aantal docenten dat verbonden is aan de opleiding. Bij het bepalen van de ratio wordt uitgegaan van het aantal studenten op het laatste peilmoment en het aantal docenten dat op dat moment aan de opleiding verbonden is.

Om toch een beeld te geven van het aantal fte heeft NTI onderstaande werkwijze gehanteerd:

Een hoofddocent is gemiddeld 1 dag per week werkzaam voor het NTI. Een vakdocent is gemiddeld 1,5 dag (inclusief trainingen) per week werkzaam voor het NTI. Aan de opleiding Toegepaste Psychologie zijn twee hoofddocenten verbonden. De hoofddocenten zijn allebei 8 uur per week actief. Dit staat gelijk aan 0,4 fte. Naast deze 8 uur worden de hoofddocenten ook ingezet als vakdocenten (zoals nakijken huiswerk, ontwikkelen modulewijzers) en voor bijzondere taken zoals ontwikkelen en beoordelen van beroepsopdrachten, beoordelen van Persoonlijke Ontwikkelplannen van studenten en afnemen van assessments).

Aan de opleiding zijn 27 vakdocenten verbonden. Een vakdocent is gemiddeld 12 uur per week actief (8,1 fte aan vakdocenten). Totale formatie: 8,5 fte.

### 3 Aantal contacturen

De in deze tabel opgenomen contacturen zijn de contacturen *per fase* van de opleiding. Deze definitie wijkt af van de door de NVAO gehanteerde definitie<sup>3</sup>. Hogeschool NTI motiveert dit met verwijzing naar de *Notitie e-learning in het hoger onderwijs* van OC&W (28 februari 2005):

"Voor het gehele hoger onderwijs geldt, dat e-learning een normale vorm van onderwijs behoort te zijn, net zoals hoor- en werkcolleges. In de regel zal elke opleiding e-learning in combinatie met contactonderwijs bevatten: 'blended learning'. Maar hierin kan variatie zijn, een variatie die onder andere wordt bepaald door onderwijsconcept en type opleiding, met als extreme vormen 'helemaal geen e-learning' en 'volledig online onderwijs'. Instellingen kunnen kiezen voor een onderwijsvisie met een prominente rol voor e-learning, maar zij kunnen ook kiezen voor een onderwijsvisie, waarbij e-learning een minder prominente rol speelt, en die bijvoorbeeld sterk 'campus-based' is." Kortom, aldus Hogeschool NTI, kan volgens de notitie van OC&W hoger onderwijs, zowel campus-based als volledig "online" worden aangeboden. De gemiddelde klokuren per week zijn derhalve niet aan te geven zoals in regulier contactonderwijs.

Onderwijseenheden HBO Toegepaste Psychologie	Toetsvorm	SBU	Zelfstudie-uren	Contacturen
<b>JAAR 1</b>				
<b>Themablok Inleiding in de Psychologie</b>		<b>560</b>	<b>524</b>	<b>36</b>
Studie- en Beroepenoriëntatie	Praktijktraining	56	46	10
Inleiding Psychologie	Tentamen	168	162	6
Communiceren	Praktijktraining	112	100	12
Sociale Psychologie	Tentamen	168	162	6
Beroepsopdracht Inleiding in de Psychologie	Thuisopdracht	56	54	2
<b>Themablok Diagnostische Cyclus</b>		<b>616</b>	<b>578</b>	<b>38</b>
Diagnostische Theorie	Tentamen	168	162	6
Diagnostische Vaardigheden I	Praktijktraining	112	100	12

<sup>3</sup> Definitie contacturen NVAO: Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.



Diagnostische Vaardigheden II	Praktijktraining	112	100	12
Methoden van Onderzoek	Tentamen	168	162	6
Beroepsopdracht Diagnostische Cyclus	Thuisopdracht	56	54	2
<b><i>Themablok Ontwikkeling van de Mens</i></b>		<b>504</b>	<b>478</b>	<b>26</b>
Ontwikkelingspsychologie	Tentamen	168	162	6
Psychologische Gespreksvoering	Praktijktraining	112	100	12
Persoonlijheidsleer	Tentamen	112	108	4
POP jaar 1	Thuisopdracht	56	54	2
Beroepsopdracht Ontwikkeling van de Mens	Thuisopdracht	56	54	2
<b>JAAR 2</b>				
<b><i>Themablok Preventie</i></b>		<b>504</b>	<b>478</b>	<b>26</b>
Klinische Psychologie	Tentamen	168	162	6
Motiverende Gespreksvoering	Praktijktraining	112	100	12
Gezondheidspsychologie	Tentamen	168	162	6
Beroepsopdracht Preventie	Thuisopdracht	56	54	2
<b><i>Themablok Diagnostisch Onderzoek</i></b>		<b>616</b>	<b>578</b>	<b>38</b>
Psychologisch Onderzoek	Tentamen	168	162	6
Psychodiagnostische Instrumenten	Praktijktraining	112	100	12
Diagnostiek bij Allochtonen	Tentamen	168	162	6
Observeren en Registreren	Praktijktraining	112	100	12
Beroepsopdracht Diagnostisch Onderzoek	Thuisopdracht	56	54	2
<b><i>Themablok Psychologie in de Maatschappij</i></b>		<b>560</b>	<b>532</b>	<b>28</b>
Diversiteit	Tentamen	168	162	6
Organisatiepsychologie	Tentamen	168	162	6
Integraal Assessment	Praktijktraining	112	100	12
POP jaar 2	Thuisopdracht	56	54	2
Beroepsopdracht Psychologie in de Maatschappij	Thuisopdracht	56	54	2
<b>JAAR 3</b>				
<b><i>Themablok</i></b>		<b>840</b>	<b>802</b>	<b>38</b>
Groepsdynamica	Tentamen	168	162	6
Casemanagement	Tentamen	168	162	6
Ethiek	Thuisopdracht	112	108	4
Groepsbegeleiding	Praktijktraining	112	100	12
Intervisie	Thuisopdracht	56	54	2
Methoden van Onderzoek II	Thuisopdracht	168	162	6
Beroepsopdracht Individu vs. Groep	Thuisopdracht	56	54	2
<b><i>Uitstroomvariant Arbeid- en Organisationspsychologie</i></b>				
<b><i>Themablok Arbeid- en Organisationspsychologie</i></b>		<b>840</b>	<b>802</b>	<b>38</b>
Arbeid en Gezondheid	Tentamen	168	162	6
Conflicthantering	Tentamen	168	162	6
Verandermanagement	Tentamen	168	162	6
Loopbaanbegeleiding	Tentamen	168	162	6
Praktijktraining Loopbaangesprekken	Praktijktraining	112	100	12

Beroepsopdracht Arbeid en Organisatiepsychologie	Thuisopdracht	56	54	2
<b><i>Uitstroomvariant Coaching &amp; Counseling</i></b>				
<b><i>Themablok Coaching &amp; Counseling</i></b>		<b>840</b>	<b>802</b>	<b>38</b>
Loopbaanbegeleiding	Tentamen	168	162	6
Conflicthantering	Tentamen	168	162	6
E-Coaching	Thuisopdracht	168	162	6
Methodieken van Coaching & Counseling	Tentamen	168	162	6
Coaching & Counseling	Praktijktraining	112	100	12
Beroepsopdracht Coaching & Counseling	Thuisopdracht	56	54	2

<b><i>Uitstroomvariant Psychologie en Gezondheid</i></b>				
<b><i>Themablok Psychologie en Gezondheid</i></b>		<b>840</b>	<b>802</b>	<b>38</b>
Biopsychologie	Tentamen	168	162	6
Systeemgericht werken	Tentamen	168	162	6
Gerontologie	Tentamen	168	162	6
Behandelmethode	Tentamen	168	162	6
Psychologisch Adviseren	Praktijktraining	112	100	12
Beroepsopdracht Psychologie en Gezondheid	Thuisopdracht	56	54	2
<b><i>Uitstroomvariant Jeugd- en Ontwikkelingspsychologie</i></b>				
<b><i>Themablok Jeugd- en Ontwikkelingspsychologie</i></b>		<b>840</b>	<b>802</b>	<b>38</b>
Sociale ontwikkeling van het Kind	Tentamen	168	162	6
Ontwikkelingspsychopathologie	Tentamen	168	162	6
Opvoedingsondersteuning	Tentamen	168	162	6
Onderwijspsychologie	Tentamen	168	162	6
Gespreksvoering met kinderen	Praktijktraining	112	100	12
Beroepsopdracht Jeugd- en Ontwikkelingspsychologie	Thuisopdracht	56	54	2
<b>JAAR 4</b>				
<b><i>Werkervaring/stage</i></b>		840	0	840
<b><i>Afstudeerproject</i></b>		840	840	0

## 2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

### Beoogde eindkwalificaties

#### Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

*De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.*

#### *Bevindingen*

De eindkwalificaties van de hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie zijn in termen van competenties geformuleerd en vastgelegd in het document *Opleidingsprofiel HBO Toegepaste Psychologie (1 april 2012)*. Zij baseert haar acht opleidingscompetenties op de landelijk vastgestelde drie domeinspecifieke competenties (*Landelijk opleidings- en competentieprofiel Toegepaste Psychologie, december 2009*). De drie landelijke domeincompetenties zijn uitgewerkt in acht opleidings specifieke competenties, waarbij een verbijzondering heeft plaatsgevonden van de domeincompetenties. De eindkwalificaties zijn opgenomen in bijlage 1 van dit rapport.

In het *Opleidingsprofiel* beschrijft de opleiding op welke wijze zij bij de vormgeving van de opleiding Toegepaste Psychologie rekening houdt met actuele ontwikkelingen in het werkveld. De beroepenveldcommissie Toegepaste Psychologie (TP) van Hogeschool NTI heeft trends en ontwikkelingen benoemd die van belang zijn voor de nadere invulling van de opleidingscompetenties en de inrichting van het curriculum. In het *Opleidingsprofiel Toegepaste Psychologie* zijn deze trends beschreven.

Zo schrijft de beroepenveldcommissie dat er als gevolg van de marktwerking in de zorg een taakverschuiving van wo naar hbo opgeleid personeel plaatsvindt. Dit schept kansen voor de hbo-professional, waaronder de hbo'er Toegepaste Psychologie. Daarnaast zal de vergrijzing er de komende decennia voor zorgen dat steeds meer mensen een beroep zullen doen op de gezondheidszorg, ook als het gaat om hulpvragen of hulp bij psychische problemen. Tevens ziet de beroepenveldcommissie dat er een toenemend beroep wordt gedaan op eerstelijnszorg, (een toename van) wachtlijsten en een verlaagde drempel voor psychologische hulpverlening. Zo wordt er in het zorgaanbod meer nadruk gelegd op algemeen signaleren en preventief handelen naast of in plaats van specialistisch en/of curatief handelen. Andere trends die de beroepenveldcommissie waarneemt, zijn het kunnen werken met protocollen (protocollaire behandelingen voor welomschreven klachten),

begeleiden en coachen van groepen en/of individuen bij participatie op de arbeidsmarkt en bevorderen van zelfredzaamheid. Als laatste trend wijst de beroepenveldcommissie op het feit dat (zorg)verzekeraars in de nabije toekomst van coaches verwachten dat zij een relevant hbo-getuigschrift hebben waarmee zij aantonen dat zij over de juiste kennis en vaardigheden beschikken om de functie van coach uit te kunnen oefenen.

De beroepenveldcommissie TP heeft bovendien vastgelegd dat de opleiding een kritische houding moet bewerkstelligen bij studenten. De student moet een kritische kijk ontwikkelen op het vakgebied en het eigen handelen in zijn rol als beoordelaar (gebruik maken van de juiste assessmentinstrumenten), onderzoeker (kritische kijk op kwaliteit van onderzoek), en beïnvloeder (ethische grenzen van beïnvloedingstechnieken).

De opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI profileert zich onder andere door een oriëntatie op de domeincompetentie 'Onderzoeken' (het methodisch en diagnostisch handelen). Toegepast onderzoek dient, aldus de opleiding, de basis te zijn waarop een Toegepast Psycholoog zijn handelen dient te rechtvaardigen: toegepast psychologen dienen, aldus de opleiding, evidence based te werk te gaan. Daarnaast besteedt de opleiding Toegepaste Psychologie expliciet aandacht aan culturele verschillen en de discussie daarover. En ten slotte focust de opleiding zich naar eigen zeggen op het expertisegebied Coaching & Counseling, met speciale aandacht voor het fenomeen e-Coaching. Diverse ontwikkelingen in de maatschappij leiden er toe dat coaching en counseling steeds meer op (fysieke) afstand gebeurt met digitale middelen.

Het panel stelt vast dat de opleiding een relevante set van eindkwalificaties heeft ontwikkeld en een eigentijdse context van het werkerrein van de Toegepast Psycholoog heeft beschreven. Deze context geeft richting aan de invulling van de competenties en de inhoud van de programmaonderdelen (zie standaard 2 en 3).

In de kritische reflectie heeft de opleiding in een matrix inzichtelijk gemaakt op welke wijze de acht opleidingscompetenties gekoppeld zijn aan het bachelorniveau. Zij gebruikt daarvoor de internationale niveaubeschrijving van de bachelor (Dublin descriptor). Zo plaatst de opleiding de descriptor kennis en inzicht naast de competenties assessen, adviseren en zelfsturende beroepshouding, en komt de descriptor toepassen van kennis en inzicht tot uiting in adviseren en begeleiden en coachen. De descriptor oordeelsvorming komt onder andere tot uiting in de competentie reflectief en methodisch handelen.

De opleiding heeft uitvoeringstaken beschreven die overeenkomen met de drie beheersingsniveaus van competenties.

Niveau 1: De student voert met enige mate van begeleiding enkelvoudige taken met een voorspelbaar verloop en resultaat uit binnen een omgeving waar beperkte factoren van invloed zijn.

Niveau 2: De student voert zelfstandig meervoudige taken uit in een omgeving waarop meerdere en veranderlijke factoren van invloed zijn.

Niveau 3, bachelorniveau: De student voert geheel bekwaam zelfstandig meervoudige complexe taken uit in een deels onvoorspelbare complexe omgeving waarin belangen- en waardetegenstellingen een rol spelen.

Voor elk van de acht opleidingscompetenties zijn per niveau meetbare gedragingen beschreven (competentie-indicatoren). Dit maakt, aldus het panel, een transparante wijze van beoordelen van de competenties mogelijk (zie standaard 16).

Het panel stelt op basis van documenten en discussie met docenten en leden van de beroepenveldcommissie vast dat de opleiding goed contact heeft met het werkveld en dat de beroepenveldcommissie een centrale rol speelt bij de formulering van de opleidingscompetenties. De beroepenveldcommissie bestaat uit werkveldvertegenwoordigers die werkzaam zijn in voor de opleiding relevante beroepspraktijken zoals de werkvelden Arbeid & Organisatie (A&O), Onderwijs & Ontwikkeling (O&O) en Gezondheid & Zorg (G&Z). Dit zijn de belangrijkste werkvelden voor de HBO-psycholoog. Oriëntatie op Coaching & Counseling kan binnen al deze werkvelden van toepassing zijn. Gezien de ontwikkelingen in de markt is Coaching & Counseling toegevoegd als expertisegebied in de keuzeruimte van de opleiding.

Op basis van de beschreven werkvelden en de discussie die heeft plaatsgevonden onder de beroepenveldcommissie TP heeft Hogeschool NTI gekozen voor formulering van zes kerntaken, te weten:

- het uitvoeren van (geprotocolleerd) individueel diagnostisch onderzoek (onder supervisie van een daartoe bevoegd professional in het kader van de wet BIG);
- het uitvoeren van een (groeps)screening of assessment;
- het beïnvloeden van de attitudevorming en gedragsverandering van individuen en/of groepen;
- het interveniëren bij leer-, gedrags- sociale- en gezondheidsproblemen (onder supervisie van een daartoe bevoegd professional in het kader van de wet BIG of de wet op de Jeugdzorg);
- het begeleiden van individuen, groepen of organisaties;
- het zelfstandig uitvoeren van praktijkgericht onderzoek.

De opleiding heeft een vergelijking gemaakt van de NTI opleiding Toegepaste Psychologie met vijf opleidingen in Nederland en twee opleidingen in België (Vlaanderen).

Alle Nederlandse opleidingen gaan uit van het in december 2009 vastgestelde '*Opleidingscompetentieprofiel Hbo bachelor Toegepaste Psychologie*'. Dit profiel is vastgesteld in opdracht van het Landelijk Opleidingsoverleg Toegepaste Psychologie. De Hogescholen in Vlaanderen die een opleiding Toegepaste Psychologie aanbieden hebben gezamenlijk een opleidingsprofiel vastgesteld. Hiervoor hebben ze gekeken naar vergelijkbare opleidingen in Nederland.

De hogescholen in Nederland onderscheiden zich door het leggen van accenten in het programma. Kenmerkend voor de opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI is dat er met name aandacht is voor de domeincompetentie 'Onderzoeken'.

Het panel had het gewaardeerd als de opleiding ook een vergelijking had gemaakt van de opleidingscompetenties met internationale standaarden in het domein van Applied Psychology.<sup>4</sup>

### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI opleidingscompetenties heeft beschreven die passen bij de huidige stand van zaken in het domein van Toegepaste Psychologie. Het niveau van de competenties is vastgelegd in competentie-indicatoren. Dit maakt het volgen van de niveauontwikkeling van eerstejaars naar vierdejaars (bachelorniveau) mogelijk. De niveaubeschrijving is afgestemd op de internationale standaard van de het bachelorniveau (Dublin descriptoren).

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## **Programma**

### **Standaard 2 Oriëntatie van het programma**

*De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk*

#### *Bevindingen*

Het panel heeft het studiemateriaal van de opleiding ingezien en stelt vast dat in het programma voldoende aandacht besteed wordt aan kennis van relevante vakgebieden zoals ontwikkelingspsychologie, gezondheidspsychologie, organisatiepsychologie, loopbaanbegeleiding, methoden van onderzoek, culturele diversiteit (diagnostiek bij allochtonen). Het lesmateriaal heeft voldoende diepgang en de boeken en vakliteratuur die de opleiding gebruikt, zijn actueel en inhoudelijk van goede kwaliteit. De gebruikte literatuur voldoet aan wetenschappelijke en didactische eisen en is van recente datum.

De ontwikkeling van beroepsvaardigheden komt aan bod in trainingen, zoals Diagnostische Vaardigheden, Psychologische Gespreksvoering Motiverende Gespreksvoering en Psychodiagnostische Instrumenten. De studenten doen kennis op via zelfstudie. Alle modules in een themablok worden afzonderlijk van elkaar getoetst door middel van een praktijktraining, tentamen of tentamenopdracht. Elk themablok wordt daarnaast afgesloten met een integratieve beroepsopdracht waarin vaardigheden centraal staan. Tijdens de stage in het vierde jaar en het afstuderen werkt de student in de praktijk en aan het ontwikkelen van zijn vaardigheden.

---

<sup>4</sup> Bij de totstandkoming van het landelijk opleidingsprofiel Toegepaste Psychologie is gebruik gemaakt van de richtlijnen van The British Psychological Society (een internationaal erkende standaard). The British Psychological Society Membership and Qualifications Board, Board of Examiners for the Qualifying Examination, Revised Syllabus for the Qualifying Examination.(2002). (Opleidingscompetentieprofiel Hbo bachelor Toegepaste Psychologie, December 2009, HBO-raad, p. 11 en bijlage 2.)

Het panel heeft de praktijkcomponent van de opleiding besproken met docenten en studenten. Studenten maken voor elke trainingsdag een voorbereidende opdracht. Tijdens de trainingsdag voeren studenten in kleine groepen een opdracht uit (oefenen met en op elkaar in gespreksvaardigheden, afnemen van testen en dergelijke) en krijgen daarop feedback van de docent. Tot slot moeten studenten een eindopdracht uitvoeren en daarvan een verslag inleveren met een reflectie daarop.

Studenten melden dat de kwaliteit van de trainingen per docent / trainer varieert. Het panel stelt vast dat beroepsvaardigheden veelal worden beoordeeld op basis van (reflectie)verslagen van studenten en in beperkte mate op basis van observatie van het professioneel handelen van de student. Studenten zijn positief over de praktijkdagen, maar de beoordeling van de praktijkvaardigheden, zou aldus het panel meer op basis van observatie kunnen gebeuren. Daarbij valt te denken aan video-opnames waarmee studenten hun functioneren in de beroepspraktijk vast kunnen leggen. Docenten kunnen op deze manier het functioneren van studenten beoordelen en de uitkomsten met de studenten bespreken.

De onderzoeksvaardigheden komen in het vernieuwde programma (gestart in 2011) vanaf het eerste jaar aan bod. In het originele curriculum (instroom 2008) kwam onderzoeksvaardigheden wel aan bod maar niet expliciet en niet uitgebreid. Zo was er in dit programma één voorbereidingsdag voor stage en afstuderen waarin aandacht werd besteed aan methoden van onderzoek. Hogeschool NTI heeft in de *Beleidsnotitie Onderzoek binnen Hogeschool NTI* vastgelegd hoe onderzoek in het curriculum aan bod komt. Bij de hogeschool gaat het altijd om praktijkgericht onderzoek. Studenten voeren een onderzoek uit dat gericht is op een specifieke vraag binnen een bedrijf of organisatie. De praktische toepasbaarheid binnen een bedrijf of organisatie staat centraal.

Het methodisch handelen en de diagnostische cyclus zijn belangrijke onderdelen van de onderzoeksmethodiek in de sociaal-agogische en psychologische opleidingen binnen de Hogeschool NTI. Het panel is positief over het feit dat de opleiding in het geactualiseerde curriculum specifiek aandacht besteedt aan *methoden van onderzoek*. Het beleidsplan *Onderzoek* legt, aldus het panel, een goede basis voor de nadere uitwerking van de onderzoekslijn in het curriculum. De beleidsnotitie beschrijft tevens wat dit betekent voor de samenstelling van het docententeam (en met name wat dit vereist van de stage- en scriptieadviseurs).

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de kenniscomponent van de opleiding aansluit bij actuele ontwikkelingen in het werkveld en dat de vakliteratuur voldoende diepgang heeft voor een hbo-bacheloropleiding. De ontwikkeling van beroepsvaardigheden vindt in voldoende mate plaats, maar zou nog versterkt kunnen worden door bijvoorbeeld gebruik te maken van de mogelijkheden van ICT en nieuwe communicatiemediën. In het (geactualiseerde) curriculum besteedt de opleiding voldoende aandacht aan relevante onderzoeksvaardigheden die aansluiten bij de eisen van het domein toegepaste psychologie. Het programma voor de leerlijn onderzoek is nog in ontwikkeling. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende** voor deze standaard.

### Standaard 3      Inhoud van het programma

*De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.*

#### *Bevindingen*

De beroepenveldcommissie en de curriculumcommissie van de opleiding Toegepaste Psychologie hebben een rol gespeeld bij het vertalen van de acht beroepscompetenties naar het curriculum van de opleiding Toegepaste Psychologie (TP). Bij de inrichting van het curriculum volgden zij een werkwijze die, aldus het panel, ertoe heeft geleid dat de relatie tussen eindkwalificaties en het programma op een consistente wijze is gelegd. Vertrekpunt vormden de drie werkvelden van de Toegepaste Psycholoog, te weten Arbeid & Organisatie, Onderwijs & Ontwikkeling en Gezondheid & Zorg, alsmede de drie rollen van beoordelaar, beïnvloeder en onderzoeker. Ook is rekening gehouden met de expertisegebieden (te herkennen in de uitstroomvarianten) arbeids- & organisatiepsychologie, coaching & counseling, psychologie & gezondheid en jeugd- en ontwikkelingspsychologie.

De opleiding is gestart met het vaststellen van de thema's die relevant zijn in jaar 3, jaar 2 en jaar 1. Elk thema heeft een relatie met de competentieset van de opleiding. Op basis hiervan is de volgorde bepaald en zijn de thema's verdeeld over de eerste drie studiejaar (met een indicatie van de drie beheersingsniveaus). Voorbeelden van thema's zijn: Inleiding in de Psychologie, Ontwikkeling van de mens, Preventie, Diagnostisch Onderzoek, Individu versus Groep. Het vierde en laatste studiejaar is gereserveerd voor de stage en het afstuderen. Het panel stelt vast dat er relevante inhoudelijke thema's zijn vastgesteld voor de diverse werkvelden (en rollen). In het document *Opleidingsprofiel HBO Toegepaste Psychologie* toont de opleiding aan dat er een relatie is tussen de themablokken en onderwijseenheden en de acht opleidingscompetenties. In een matrix laat de opleiding zien in welke onderwijseenheid één of meer competenties aan bod komen.

De opleiding heeft ervoor gezorgd dat er leerlijnen in het programma zijn opgenomen die een onderlinge samenhang vertonen. Doel is hiermee te komen tot een logische opbouw van kennis, houding en vaardigheden. De opleiding kent als voorbeeld van een horizontaal verband de leerlijn Persoonlijke Ontwikkeling met POP I (in het eerste jaar), II (in het tweede jaar) en III (tijdens de stage), de leerlijn Diagnostiseren door middel van de themablokken Diagnostische Cyclus en Diagnostisch Onderzoek, de leerlijn Onderzoek door middel van Methoden van Onderzoek I en II en de leerlijn Gespreksvoering door middel van de modules Communiceren, Psychologische Gespreksvoering en Motiverende Gespreksvoering.

De opleiding zorgt ervoor dat in ieder themablok van de eerste drie studiejaar een bepaalde module een relatie dient te hebben hetzij met de vier uitstroomvarianten hetzij met de drie rollen van de Toegepaste Psycholoog. Door de competenties in verschillende contexten te plaatsen komt de student in aanraking met het brede werkveld van de toegepaste psychologie.



Tot slot is er een samenhang aangebracht tussen theorie en praktijk. Een voorbeeld daarvan is het uitvoeren van negen integratieve beroepsopdrachten (praktijkleren) gedurende de studie. Zo zijn er ook aan de stage twee beroepsopdrachten gekoppeld<sup>5</sup>. In alle beroepsopdrachten staat een authentieke beroepssituatie en het opleveren van een beroepsproduct centraal. Voorbeelden zijn:

- het bestuderen van een artikel over een praktijkgericht onderzoek dat gaat over een diagnostisch instrument. De student dient een kritische beschouwing te schrijven over dit artikel en de bruikbaarheid van het instrument in verschillende situaties.
- het uitvoeren van een klein onderzoek (beroepsopdracht diagnostische cyclus) en het interpreteren van een testuitslag aan de hand van een norm-tabel.

Ook tijdens de stage en het schrijven van de scriptie in het vierde jaar is de relatie tussen theorie en praktijk aanwezig. De stage heeft tot doel aan te tonen dat de student in staat is de ontwikkelde beroepscompetenties integraal toe te passen op een opdracht met een complexiteit die overeenkomt met die van een aankomend Toegepast psychologische professional. Tijdens het scriptietraject voert de student een eindopdracht uit. De eindopdracht is gebaseerd op een toegepast praktijkonderzoek en vormt de integrale proeve van bekwaamheid op hbo-bachelorniveau. Door de inzet van vakdocenten die veelal werkzaam zijn in de beroepspraktijk is de docent in staat de praktijkgerichte opdrachten te begeleiden en een link te leggen met de actuele beroepspraktijk.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de opleiding op een weldoordachte wijze het curriculum heeft ingericht waarin de competenties, beheersingsniveaus en afstudeerrichtingen tot hun recht komen. Er is op systematische wijze een relatie gelegd tussen enerzijds de eindkwalificaties van de opleiding, de drie beroepsrollen van de toegepast psycholoog en de uitstroomprofielen van de opleiding en anderzijds de onderwijseenheden van het curriculum. Het panel stelt vast dat de inhoud van het programma de eindkwalificaties dekt. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## **Standaard 4          Vormgeving van het programma**

*De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken*

#### *Bevindingen*

Hogeschool NTI heeft het afstandsonderwijs vormgegeven met het didactisch concept *blended learning (Didactisch Concept Hogeschool NTI)*. Dit concept bestaat uit een mix van onderwijsvormen die het leerproces van de student kan ondersteunen en stimuleren. De mix bestaat uit zelfstudie, een deel contactonderwijs (praktijktrainingen) en onderwijs met ondersteuning van een digitale leeromgeving en werken met praktijkgerichte beroepsopdrachten. De student krijgt via het Onderwijs- en Examenreglement, de studiehandleiding

---

<sup>5</sup> De beroepsopdrachten die bij de stage horen worden nooit vrijgesteld. Studenten die na een vrijstellingsprocedure stagevrijstelling krijgen, dienen alsnog deze twee beroepsopdrachten te maken.

en de modulewijzers inzicht in de invulling van de onderwijsvorm en de betreffende competenties/leerdoelen van een bepaalde module.

De *blended learning*-onderwijsvorm komt terug in alle programmaonderdelen van de studie. De studenten doorlopen de modules via zelfstudie. Per themablok wordt een afgewogen combinatie van werkvormen nagestreefd, waarbij er ten minste één praktijktraining of een opdracht aan het themablok toegevoegd is. Gedurende de studie kunnen studenten met elkaar en/of docenten in contact komen via het forum van de digitale leeromgeving.

Studenten doorlopen gedurende de studie acht themablokken, die worden afgesloten met een overkoepelende integratieve beroepsopdracht. Daarnaast wordt iedere module afzonderlijk getoetst. Studenten krijgen feedback op ingezonden huiswerk en kunnen daarnaast ook zelfstandig met de studiestof oefenen door het uitwerken van aanvullende zelfstudieopdrachten (de zelfstudieopdrachten zijn niet verplicht). Gedurende de stage dienen studenten twee beroepsopdrachten uit te werken die aanvullend zijn op de eigen stageopdracht. De digitale leeromgeving geeft studenten daarbij de mogelijkheid om bij eventuele vragen in contact te treden met docenten en medestudenten voor het uitwerken van huiswerk of ter voorbereiding op het tentamen.

Bij aanvang van de studie volgen studenten een verplichte Studie- en Beroepenoriëntatie avond (SBO), waarbij een toelichting op het onderwijsconcept, timemanagement, de begeleiding door mentoren en de werking van de digitale leeromgeving. Studenten die behoefte hebben aan meer begeleiding en toelichting door een docent kunnen klassikale lessen volgen in kleine groepen (maximaal 25 studenten) op een locatie bij de student in de buurt. In totaal zijn er zeven locaties, verspreid door heel Nederland. De opleiding Toegepaste Psychologie Klassikaal verschilt van de Toegepaste Psychologie, omdat de opleiding standaard 18 avonden (dagdelen) of 12 dagen met klassikale lessen bevat. In de klassikale lessen komen de verschillende modules uit de opleiding aan bod en wordt de student voorbereid op de (praktijk)examens en opdrachten.

Studenten met wie het panel sprak zijn tevreden over de feedback die zij krijgen op gemaakte opdrachten. Ook waarderen zij de praktijktrainingen (zie ook standaard 2). Studenten die de klassikale variant volgen, zijn tevreden over de extra begeleiding en uitleg.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel is van mening dat de opleiding met het *blended learning*-concept studenten aanzet tot leren. Het panel stelt vast dat het studiemateriaal en de werkvormen aansluiten op dit concept. Studenten die binnen het model van afstandsonderwijs behoefte hebben aan meer begeleiding / uitleg door de docent kunnen kiezen voor een klassikale variant. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## Standaard 5 Instroom

*Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.*

### *Bevindingen*

Hogeschool NTI hanteert de wettelijke vooropleidingseisen voor het toelaten van studenten tot een hbo-opleiding. Dit wordt beoordeeld door de toelatingscommissie. Indien studenten niet aan de wettelijke vooropleidingseis voldoen, bestaat er de mogelijkheid om deel te nemen aan de 21+ toelatingstoets. De instroom is divers. Studenten TP zijn tussen de 20 en 50 jaar. Bijna de helft van de studenten is jonger dan 35 jaar. De groep bestaat uit een vrij evenredig deel mannen en vrouwen (iets meer vrouwen). De studenten kiezen voor de opleiding in het kader van werk (functieverbreding en/of verdieping, opleiding ligt redelijk in het verlengde van huidige baan) of vooral voor de persoonlijke ontwikkeling waarbij deze studenten op termijn wel een nieuwe baan ambiëren. De opleidingsachtergrond is divers voor alle studenten.

Hogeschool NTI vereist geen relevante werkkring bij aanvang van de studie. De student die geen relevante beroepservaring / werkkring heeft, dient wel stage te lopen om zo kennis te maken met het toegepaste psychologische werkveld en om tegemoet te kunnen komen aan het concept *blended learning* (waaronder het uitvoeren van opdrachten in de beroepspraktijk). Studenten krijgen niet zondermeer vrijstelling van de stage bij een relevante werkkring. Studenten die in aanmerking denken te komen voor stagevrijstelling, omdat zij werkzaam zijn binnen het werkveld, dienen hiervoor een compleet vrijstellingsdossier in te leveren. Dit dossier wordt in behandeling genomen door de vrijstellingscommissie, een afvaardiging van de examencommissie.

Studenten kunnen gebruik maken van een intakegesprek met de daartoe aangestelde hbo-studieadviseurs. De studieadviseurs geven een studieadvies op maat en kunnen daarbij de student voorlichten over het verschil tussen een mbo-opleiding en een hbo-opleiding. Tijdens deze gesprekken wordt bekeken of de studie in lijn is met de wensen en verwachtingen van de student en of het onderwijsconcept (zie standaard 4) een werkbare studievorm voor de student zou kunnen zijn.

Studenten kunnen bij de vrijstellingscommissie (onderdeel van de examencommissie) een verzoek indienen voor vrijstelling van onderdelen van het programma. Daartoe dienen zij diploma's of certificaten te overleggen. De vrijstellingscommissie gaat per module na of het diploma / certificaat in overeenstemming is met de inhoud van de module en of het diploma / certificaat al dan niet tot een (gedeeltelijke) vrijstelling leidt. Vrijstelling van stage kan verkregen worden op basis van een uitvoerige documentatie (portfolio). Drie docenten beoordelen of het portfolio leidt tot vrijstelling. Deze vrijstellingsprocedure is zwaar (serieuze en strenge beoordeling), aldus een student die deze procedure heeft doorlopen.

De verplichte Studie- en Beroepenoriëntatie avond (zie ook standaard 4) bereidt de student voor op het leren in het concept afstandsonderwijs. De mentor stelt per student een studieplan op uitgaande van het kennis- en vaardighedeniveau van de student. Studenten

die moeite hebben met onderdelen van het programma kunnen extra ondersteuning vragen bij docent of mentor.

Uit evaluaties (Nationale Studentenenquête, 2011) blijkt dat studenten positief zijn over de studievoorlichting en de voorbereiding op de beroepsloopbaan.

#### *Overwegingen en conclusie*

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en wanneer een student daar niet aan voldoet, maar wel ouder is dan 21 jaar kan hij een toelatingsonderzoek afleggen. In het eerste jaar is een module opgenomen om studenten (opnieuw) met studeren vertrouwd te maken en een beeld van mogelijke beroepen en het vakgebied te geven (SBO). Door het individuele studieplan zorgt de mentor voor een goede aansluiting op eerdere ervaringen van de student. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

### **Standaard 6      Studeerbaarheid**

<i>Het programma is studeerbaar.</i>
--------------------------------------

#### *Bevindingen*

Per onderwijseenheid is vastgelegd wat de studielast is. In de modulewijzers van elke module is beschreven hoeveel EC de module omvat. Het totale programma bestaat uit 240 EC. Door het spreiden van het aantal toetsmomenten en het feit dat studenten niet gebonden zijn aan plaats en tijd en dus gedurende het gehele jaar kunnen studeren, kan de student de studielast evenwichtig over het jaar spreiden. De student kan elk moment instromen en gedurende het gehele jaar door middel van zelfstudie, begeleiding met de digitale leeromgeving, contactmomenten en studiebegeleiding, studeren.

Gedurende de studie heeft de student beperkte contactmomenten (inherent aan het concept *blended learning*). Afhankelijk van de achtergrond van de student en de flexibele studiemogelijkheden heeft de studie ongeveer zestien procent contacttijd: per EC één uur contacttijd (docentcontact en contact via de Digitale Leeromgeving), praktijktrainingen (aangevuld met contacten via de digitale leeromgeving) en de stage die de opleiding geheel als contacttijd ziet. De afstudeerfase wordt beschouwd als zelfstudie (ook al zijn er contacten met de afstudeerbegeleider).

De opleiding is vierjarig. In de praktijk doet de gemiddelde student 5,5 jaar over zijn studie. Dat kan als studenten gemiddeld 24 tot 25 uren per week aan de studie besteden (uitgaande van 48 weken per jaar). Een deel van de studenten realiseert de doorlooptijd van vier studiejaar gewild of ongewild niet. Immers, voor de gemiddelde student is het volgen van een bacheloropleiding naast het hebben van een (fulltime) baan en/of gezin een zware opgave.

De flexibiliteit die de opleiding de student biedt, vraagt een zekere mate van zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de student. Voor een aantal studenten kan de mate van flexibiliteit en zelfstandigheid in het begin of in de loop van de studie een belemmering vormen. Daarom werkt het NTI met mentoren. Deze mentoren kunnen allerlei praktische vragen over de studie beantwoorden en ze zijn als procesbegeleider binnen en buiten reguliere kantooruren bereikbaar per telefoon, per mail en in de digitale leeromgeving. Ook is het mogelijk om een face-to-face afspraak te maken met de mentor. Mentoren benaderen studenten in het begin van de studie. In dit eerste gesprek inventariseert de mentor de behoefte aan begeleiding van de student. Kennis van en ervaring met een digitale leeromgeving (DLO) is vaak beperkt, daarom starten studenten met de verplichte Studie- en Beroeporiëntatie (SBO), waarbij studenten kennis maken met de mentor en de werkwijze binnen de DLO. Ook docenten zijn per e-mail, telefonisch en in de digitale leeromgeving te bereiken en zo nodig kan er een afspraak gemaakt worden met een docent. Ook is het mogelijk om examentrainingen aan te vragen. Voor die studenten voor wie de hoeveelheid zelfstudie te zwaar is om de studie studeerbaar te houden, biedt de opleiding een klassikale variant aan (zie ook standaard 4).

Indien de toelatingscommissie tijdens het toelatingsproces vaststelt dat er sprake is van beperkingen die de student zouden kunnen belemmeren bij het volgen van de studie wordt de mogelijkheid besproken voor eventueel noodzakelijke additionele studieloopbaanbegeleiding. Ook tijdens de opleiding kunnen belemmeringen ontstaan. Een belangrijke rol is dan weggelegd voor de mentor. De Hogeschool NTI heeft beleid ontwikkeld voor studenten met een functiebeperking (*Notitie Studeren met een functiebeperking*).

Uit evaluaties (*Nationale Studentenenquête, 2011*) blijkt dat studenten positief zijn over de studeerbaarheid en de begeleiding. Ook in eigen evaluaties van NTI waarderen de studenten Toegepaste Psychologie de studielast van de opleiding positief (ruim voldoende). Deze studielastmetingen gebruikt de opleiding samen met de evaluaties van de tentamens (waaronder praktijktrainingen), om jaarlijks de inschatting van de studielast van de afzonderlijke programmaonderdelen te beoordelen. Waar nodig voert de curriculumcommissie aanpassingen door in de verdeling van de studielast.

Studenten vinden de studie te doen, zo melden zij het panel. Uit eigen evaluaties van Hogeschool NTI blijkt dat studenten die gemiddeld twintig uur of meer per week aan de studie besteden de opleiding doorgaans goed doorlopen.

#### *Overwegingen en conclusie*

Afstandsleren vraagt van studenten een gedisciplineerde studiehouding. Studenten zijn zich daarvan goed bewust. Studenten zijn positief over de begeleiding door mentoren en docenten. Daarnaast organiseert de opleiding diverse contactmomenten en trainingen om de studenten bij het studeren te ondersteunen. Ook is op verzoek van studenten extra ondersteuning mogelijk. Studenten die naast de vraaggestuurde ondersteuning toch nog meer begeleiding nodig hebben bij de zelfstudie, kunnen overstappen naar de klassikale variant. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## Standaard 7 Duur

*De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.*

### *Bevindingen*

Hogeschool NTI hanteert de wettelijke eisen met betrekking tot omvang en duur van de opleiding. Het opleidingsprogramma is een hbo bachelor en beslaat een nominale doorlooptijd van vier jaar waarin een totaal van 240 credits (EC) worden behaald. De studie is opgebouwd uit zeven themablokken variërend van 18 - 30 EC en een themablok 'uitstroomvariant' van 30 EC. Het laatste jaar bestaat uit stage en afstuderen (60 EC).

De EC zijn als volgt over de fasen van de opleiding verdeeld:

- propedeuse 60 EC (drie themablokken)
- hoofdfase 90 EC (vier themablokken)
- uitstroomvariant 30 EC
- stage 30 EC
- afstudeerproject 30 EC

### *Overwegingen en conclusie*

De opleiding biedt een programma aan dat 240 EC omvat. Op basis daarvan komt het panel tot het oordeel **voldoende**.

## Personeel

### Standaard 8 Personeelsbeleid

*De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid*

### *Bevindingen*

Het personeelsbeleid van Hogeschool NTI bestaat uit algemeen personeelsbeleid, gericht op de inzet van medewerkers in loondienst van de hogeschool en beleid gericht op de inzet van freelance medewerkers. Hogeschool NTI formuleert voor alle NTI hbo-opleidingen het algemene, onderwijskundige beleid. De afdeling HBO unit en de afdeling Kwaliteitszorg en Onderwijsinnovatie dragen zorg voor de uitvoering van dit beleid. Het onderwijsondersteunend personeel bestaat uit een Business Unit Manager, een Senior Opleidingscoördinator, een Opleidingscoördinator voor de opleiding Toegepaste Psychologie, de afdeling Toetscoördinatie en de mentoren, van wie er vier werkzaam zijn voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie. Voor de beoordeling van vast personeel maakt de hogeschool gebruik van het reguliere bilateraal overleg met leidinggevenden en functionering- en beoordelingsgesprekken.

Werving en selectie van freelancers vindt plaats conform de interne richtlijnen van de afdeling HBO Unit. Voor de freelance functionarissen binnen de opleiding HBO Toegepaste Psychologie worden professionals ingezet met een vooropleiding op (post-) hbo/wo-niveau met actuele werkervaring in de beroepspraktijk van het onderdeel dat ze tijdens de opleiding verzorgen, waarvoor zij materiaal ontwikkelen of waarbij ze studenten begeleiden. Alle docenten die betrokken zijn bij de opleiding Toegepaste Psychologie, moeten bij voorkeur een sterke link met de beroepspraktijk hebben en functioneren in ieder geval ten minste op bachelorniveau.

Daarnaast is in docentenprofielen vastgesteld welke specifieke inhoudelijke kennis en ervaring vereist is voor de freelance docenten, trainers en toetsauteurs. Deze freelancers worden dan ook geselecteerd conform hun deskundigheid en ervaring die moet aansluiten op de inhoud van de module zoals die is vastgelegd in de modulewijzers.

Hogeschool NTI zet bij de opleiding docenten in verschillende rollen in, namelijk die van hoofddocent, vakdocent, praktijkdocent en stage- en scriptieadviseur. Docenten kunnen ontwikkelwerk verrichten (maken van studiemateriaal en/of toetsen) en/of vakinhoudelijk begeleider zijn (nakijken, begeleiden en beoordelen). Daarnaast is er de mentorrol die door onderwijsondersteunend personeel wordt uitgevoerd. Voor elk van de rollen is een specifieke functiekaart ontwikkeld.

Deskundigheidsbevordering voor freelancers valt uiteen in twee delen: een vakinhoudelijk deel en een onderwijskundig/didactisch deel. Bij aanstelling is één van de belangrijkste selectiecriteria de vakinhoudelijke expertise die moet aansluiten bij het betreffende functieprofiel (en eventuele docentenprofiel). Na aanstelling wordt de freelancer geacht deze deskundigheid zelf op peil te houden. Voor het onderwijskundig deel, specifiek voor de opleiding Toegepaste Psychologie, geldt dat er ten minste twee keer per jaar een docentenoverleg plaatsvindt. De opleiding traint docenten in gebruik van de digitale leeromgeving, toetsontwikkeling, het geven van praktijktrainingen, het geven van huiswerkfeedback en stage- en scriptiebeoordeling. Zo is in februari 2012 een training gegeven over richtlijnen voor de uitvoering van toegepast onderzoek en een training over het ontwikkelen van toetsvragen en beoordelingsmodellen. Het jaarlijkse docenttevredenheids-onderzoek levert informatie op over onder andere gewenste trainingen.

Eén keer per jaar bespreekt de opleiding de evaluaties van alle docenten in een overleg met de afdeling Kwaliteitszorg en Onderwijsinnovatie, de opleidingscoördinatoren en de Business Unit Manager. Met docenten die in de evaluaties matig scoren, vindt een gesprek plaats. Bij herhaaldelijk onvoldoende functioneren wordt afscheid genomen van de docent.

Het panel heeft in het gesprek met de docenten vastgesteld dat deze goed in staat zijn om hun eigen beroepservaring in het onderwijs te gebruiken en om de theorie vanuit de praktijk toe te lichten. Docenten zijn uit diverse beroepsdomeinen afkomstig. Freelancers werken veelal gedurende een langere periode voor de opleiding. De opleiding weet de docenten gedurende langere tijd aan zich te binden. Dit is, aldus het panel, bevorderlijk voor de continuïteit van beleid en inhoud van het programma.

Uit de NSE 2011 blijkt dat studenten van de opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI tevreden zijn over de docenten van de opleiding. Ook in het gesprek met de studenten laten de studenten zich positief uit over de docenten.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat Hogeschool NTI in het personeelsbeleid de verschillende rollen van docenten goed heeft beschreven. Voor de rollen die docenten vervullen heeft de opleiding eisen geformuleerd waaraan docenten moeten voldoen. Jaarlijks gaat de opleiding na of de docenten voldoen aan de eisen en of studenten tevreden zijn over de docenten. Freelancers dragen zelf zorg voor de vakinhoudelijke bijscholing. Hogeschool NTI verzorgt trainingen voor docenten als dit in het belang is van het onderwijs. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

### **Standaard 9            Kwaliteit van het personeel**

*Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.*

#### *Bevindingen*

In standaard 8 heeft het panel het personeelsbeleid van Hogeschool NTI beoordeeld en beschreven welke eisen de opleiding stelt aan de vakinhoudelijke en onderwijskundige kennis en ervaring van de docenten en het ondersteunend personeel.

Het panel heeft de cv's van het onderwijsondersteunend personeel ingezien en stelt vast dat er voldoende onderwijskundige kennis aanwezig is. Het panel heeft de cv's van de freelance docenten ingezien en stelt vast dat de opleiding gebruik maakt van docenten met actuele ervaring in het werkveld van de toegepaste psychologie. In de kritische reflectie is een overzicht opgenomen van de freelance docenten en hun expertisegebied. Hieruit blijkt dat het docententeam de relevante expertisegebieden van Toegepaste Psychologie dekt. Gezien het feit dat het merendeel van de docenten in het werkveld werkzaam is of daar recent werkzaam is geweest, vergroot de kans dat er een relevante verbinding tussen opleiding en beroepspraktijk wordt gelegd.

Het panel merkt op dat docenten beperkt ervaring hebben met het begeleiden van onderzoek. In het geactualiseerde curriculum zullen docenten in de onderzoekslijn feedback moeten kunnen geven op onderzoeksopdrachten. Ook bij het afstuderen is dit in het geactualiseerde curriculum belangrijker geworden. Op dit moment is één (gepromoveerde) docent specifiek ingezet op methoden van onderzoek. Kennisdeling over onderzoek vindt plaats via docentenoverleg. De opleiding zal hier de komende periode verder in moeten investeren. Het versterken van de onderzoeksvaardigheden van docenten verdient overigens permanente aandacht bijvoorbeeld door het geregeld aanbieden van een specifiek scholingsprogramma voor betrokken docenten.

Voor de meeste van de in te zetten docenten geldt dat er langdurige contracten lopen, uitgaande van een samenwerkingsrelatie van minimaal drie jaar. Het docententeam voldoet aan de eis dat docenten ten minste een bachelor opleidingsniveau heeft. Iets minder dan



tachtig procent van de docenten is academisch geschoold, circa veertien procent heeft een bachelor niveau en ongeveer zeven procent (2 van de 29 docenten) is gepromoveerd. De beroepenveldcommissie bestaat uit zes leden, van wie twee leden op bachelorniveau (in een relevant vakgebied) geschoold zijn, drie leden op masterniveau en een lid is gepromoveerd in de psychologie.

De mate waarin de beroepspraktijk de opleiding wordt binnengehaald en het oordeel over het docententeam, wordt gemonitord aan de hand van evaluaties. Zo worden de docenten, het studiemateriaal en de toetsing geëvalueerd door de studenten.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over personeel dat in staat is het programma inhoudelijk en organisatorisch te verzorgen. De onderwijskundige aspecten van het programma worden bewaakt door zowel het ondersteunend personeel in vaste dienst als de freelance docenten (twee hoofddocenten en 27 vakdocenten). Zo nodig worden de freelance docenten door Hogeschool NTI in onderwijskundige aspecten getraind. Het docententeam heeft beperkte kennis van en vaardigheden met methoden van onderzoek. Kennis en ervaring in het team is wel aanwezig, maar dit dient, aldus het panel breder in het team verankerd te worden. Dit aspect behoeft in de komende periode de aandacht van de opleiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

### **Standaard 10      Kwantiteit van het personeel**

<i>De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.</i>
--

#### *Bevindingen*

In standaard 8 en 9 heeft het panel zich al uitgesproken over de kwaliteit van docenten en ondersteunend personeel. Hier gaat het panel in op de kwantiteit van het personeel. Het panel stelt vast dat voor de onderwijsondersteunende processen voldoende capaciteit aanwezig is. Naast de Business Unit Manager is er een senior opleidingscoördinator, een opleidings-coördinator, een medewerker Toetscoördinatie en het mentorenteam.

De opleiding wordt aangestuurd door twee hoofddocenten, van wie er één beschikt over een Master en één is gepromoveerd in de Psychologie. De hoofddocenten zijn inhoudelijk adviseur voor de opleiding en zijn het aanspreekpunt voor de docenten. Zij werken hiervoor nauw samen met de opleidingscoördinator van de opleiding Toegepaste Psychologie. Gezamenlijk zijn zij, onder verantwoordelijkheid van de Business Unit Manager Hogeschool NTI/NTI University, verantwoordelijk voor de kwaliteit, de inhoud en de actualiteit van het curriculum.

Binnen het NTI wordt niet gewerkt met fte. Docenten worden ingezet op taken in lijn met de leervraag van studenten. Het totale docententeam bestaat uit 29 docenten (8,5 fte onderwijzend personeel), waaronder de twee hoofddocenten. Daarbij zijn er langlopende contracten met docenten die veelal worden ingezet voor afgebakende docenttaken.

Er zijn geen lopende vacatures. Het docententeam staat klaar voor 1720 studenten Toegepaste Psychologie (peilmoment april 2012). Concreet is dat één docent op 59 studenten. Zie ook overzicht gerealiseerde docent- student ratio (basisgegevens in dit visitatierapport).

De opleiding is een afstandsopleiding met flexibele instroom. Studenten kunnen iedere dag beginnen. De daadwerkelijke werkdruk kan voor de docenten daarmee van periode tot periode verschillen. Docenten zijn voor de student te bereiken via de digitale leeromgeving, via e-mail, de telefoon en via de mentor en opleidingscoördinator TP. Die speelt desgewenst de vraag van een student door naar de vakdocent. Met de docenten worden concrete afspraken over de inzet van de uren gemaakt. Indien nodig, er komen bijvoorbeeld meer studenten, worden de uren uitgebreid of worden meer docenten aangetrokken. Uit de Nationale Studentenenquête 2011 (NSE) blijkt dat studenten tevreden zijn over de docenten en de studieomgeving. Studenten melden dat de begeleiding van de stage alleen op afstand gebeurt (vanaf 2011 bezoeken docenten twee keer de stageplaats, aldus studenten). Het panel merkt op dat door dit nieuwe beleid en de geïntensiveerde beoordeling van het afstuderen (verzwaarde toets Plan van Aanpak, zie standaard 16) de huidige docentencapaciteit onder druk kan komen te staan.

Voor de onderwijsondersteunende processen is momenteel voldoende capaciteit. Het onderwijsondersteunend personeel bestaat uit een Business Unit Manager, een Senior-Opleidingscoördinator, een Opleidingscoördinator Toegepaste Psychologie, de afdeling Toetscoördinatie, bestaande uit zeven medewerkers en vier mentoren.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de opleiding voldoende personeel in dienst heeft om het programma te kunnen uitvoeren. Wel is, aldus het panel, met de wijziging in het begeleiden van stage (stagebezoek in plaats van begeleiden op afstand) en intensivering van het beoordelen van het afstudeerwerkstuk uitbreiding van capaciteit noodzakelijk. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## **Voorzieningen**

### **Standaard 11      Materiële voorzieningen**

*De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.*

#### *Bevindingen*

De belangrijkste materiële voorziening voor de opleiding is de digitale leeromgeving (DLO). De digitale leeromgeving wordt ingezet om de Blended Learning- componenten te ondersteunen. De digitale leeromgeving moet het aldus de opleiding mogelijk maken om de traditionele isolatie van de 'afstandsstudent' te doorbreken en allerlei vormen van

communicatie en samenwerking in het onderwijs te integreren. In de eerste plaats maakt de DLO (actuele) informatie altijd en overal beschikbaar voor de student: via mededelingen en forumberichten kan de student altijd op de hoogte blijven van de ontwikkelingen binnen de opleiding. Het NTI heeft gekozen voor een leeromgeving die competentiegericht onderwijs kan ondersteunen. Dit houdt onder meer in dat de deelnemers beschikking hebben over

- een forum met diverse discussievormen en weergavemogelijkheden;
- een eigen portfolio;
- en mogelijkheden tot samenwerkend leren.

De opleiding meldt in de kritische reflectie dat de digitale leeromgeving niet in de eerste plaats bedoeld is om onderwijsinhouden (content) te presenteren. Communicatie via de DLO staat centraal. Het panel vindt dit een gemiste kans. Het panel vindt dat de opleiding voor het concept *blended learning* via afstandsonderwijs niet alle mogelijkheden van de DLO gebruikt. Zo zou de opleiding ook content aan kunnen bieden zoals oefensituaties en trainingen (vaardigheidstrainingen, oefenen in het afnemen van psychologische testen) via video en interactieve media om zo de individuele vaardigheden en de houding van studenten te bevorderen. Dit kan de training op de praktijkdagen versterken en realistischer maken (op praktijkdagen oefenen studenten op zichzelf en medestudenten in plaats van met cliënten).

Voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie geldt dat er in de algemene ruimte in de DLO een aparte Actualiteitenpagina voor de opleiding is aangemaakt waarop links staan naar interessante artikelen, films, websites en dergelijke die ingaan op actualiteiten die spelen in het werkveld. De DLO faciliteert samenwerkend leren (leren van en aan elkaar of gemeenschappelijke kennisconstructie). Studenten kunnen deelnemen aan discussiefora, waarbij studenten op elkaars vragen of ervaringen reageren. Studenten helpen elkaar bij het oplossen van vraagstukken waar ze niet zelf uitkomen. De fora worden gemonitord door de vakdocent. Zo nodig reageert zij/hij op de inhoud van de discussie. Het panel heeft in een demonstratie van de DLO kunnen vaststellen dat studenten actief zijn in discussiefora. Het panel heeft in de gesprekken met studenten begrepen dat niet iedereen gebruik maakt van deze mogelijkheden. De ene student is enthousiast over forumdiscussies, de ander heeft geen behoefte aan discussie in een forum.

In de digitale leeromgeving kunnen alle studenten gebruik maken van een digitale bibliotheek waar relevante internationale vakliteratuur gratis te raadplegen is. De studenten Toegepaste Psychologie worden door middel van de beroepsopdracht "Ontwikkeling van de mens" getraind in het zoeken van Engelstalige literatuur, die relevant is voor het onderwerp dat dient te worden bestudeerd en onderzocht.

De digitale leeromgeving (Fronter) functioneert naar behoren naar eigen zeggen van de studenten met wie het panel sprak.

De opleiding beschikt op de locatie van Hogeschool NTI in Leiden over voldoende lokalen en andere ruimtes waar de studieadviesgesprekken plaatsvinden en waar de praktijktrainingen en colleges worden georganiseerd. Ook worden er praktijktrainingen en colleges georganiseerd op een centrale locatie in Utrecht.

De klassikale variant van de opleiding Toegepaste Psychologie wordt op meerdere locaties verzorgd, te weten Amsterdam, Apeldoorn, Eindhoven, Groningen, Leiden en Utrecht wordt. Voor alle externe locaties geldt dat Hogeschool NTI deze selecteert aan de hand van criteria op het gebied van bereikbaarheid (en parkeermogelijkheden), toegankelijkheid, het leslokaal zelf met de daarbij behorende faciliteiten en cateringmogelijkheden.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de huisvesting voldoet. De ICT-faciliteiten voorzien in de basisbehoeften van de student en docent aan informatie en communicatie over de opleiding. Als instituut voor afstandsonderwijs zou de opleiding meer kunnen doen met de mogelijkheden die ICT biedt op het gebied van educatie en training (zie ook standaard 14, verbeteringen). Het panel is van mening dat een planmatige aanpak om de mogelijkheden van ICT en de nieuwe media maximaal in de vormgeving en uitvoering van het onderwijs en onderzoek te benutten, prioriteit verdient. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## **Standaard 12      Studiebegeleiding**

*De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.*

#### *Bevindingen*

De begeleiding van studenten vindt vooral plaats via de DLO (feedback van docenten op gemaakte opdrachten) en via direct contact op praktijkdagen. In de klassikale variant zijn er extra contactdagen gepland. Mentoren zijn de gehele werkweek via telefoon, mail en digitale leeromgeving bereikbaar voor studenten voor het beantwoorden van vragen. De mentoren ondersteunen de studenten bij hun onderwijsproces. Voor de opleiding HBO Toegepaste Psychologie geldt dat er vier mentoren werkzaam zijn.

Inhoudelijke vragen worden voor beantwoording doorgespeeld naar de docenten. Docenten beantwoorden vragen van studenten over de lesstof, het huiswerk, bij voorkeur op het forum teneinde alle studenten te laten profiteren van feedback en hints en tips van de docent. In ieder themablok beantwoorden studenten vragen over de literatuur (huiswerk en toetsing) en over de toepassing van de opgedane kennis in de concrete situatie (beroepsopdrachten en praktijktrainingen).

Een reflectieverslag maakt onderdeel uit van de integratieve beroepsopdrachten (afsluiting van elk themablok). De student reflecteert in dat verslag op wat hij geleerd heeft binnen het themablok en de uitwerking van de opdracht. De docent die het huiswerk en de reflecties beoordeelt, geeft de student hierop feedback.

In jaar één en twee zijn de modules POP jaar 1 en POP jaar 2 gekoppeld. De hoofddocenten krijgen in deze modules inzicht in de ontwikkeling van een student. Daarnaast wordt in jaar twee een Integraal Assessment gegeven. Tijdens deze praktijkdag worden alle vaardigheden

die de student de afgelopen twee jaar heeft geleerd onder de loep genomen door de hoofddocenten.

De stage- en scriptieadviseurs geven ook feedback op de leerervaringen van de student tijdens het begeleiden van de student in de stageperiode en de afstudeerfase. Studenten melden dat de begeleiding van de stage tot 2011 alleen op afstand gebeurde. Vanaf 2011 bezoeken docenten twee keer de stageplaats voor een gesprek met de stagiair en de stagebegeleider, aldus de studenten. Studenten vinden dit een verbetering.

Het contact met de student wordt vastgelegd in het onderwijs- en informatiesysteem. Zo weet de mentor van elke student wat er eerder is besproken, hoe de studievoortgang van de student is en waar de mentor wellicht op moet inspelen. Indien nodig bespreekt de mentor het een en ander met de (hoofd)docenten van de opleiding. De informatievoorziening vindt voornamelijk plaats via de Digitale Leeromgeving en in Studentennet+ (een aanverwant digitaal systeem). Alle relevante actuele studie-informatie kan de student vinden in de digitale leeromgeving. Het gaat dan om mededelingen, actueel studiemateriaal, artikelen, forumdiscussies die voor alle studenten interessant en relevant zijn, etc.

In het aanverwante systeem Studentennet+ kunnen studenten zich digitaal inschrijven voor de tentamens. Studenten kunnen aldaar ook een overzicht van hun behaalde studiepunten raadplegen.

Uit eigen evaluaties van de opleiding (2010 -2011) blijkt dat studenten de informatievoorziening over resultaten en beoordelingen voldoende vinden, maar wel laag waarderen (2,9 op een schaal van vijf) ook de reactietijd op vragen vonden studenten te lang. Nieuws over het vakgebied van de opleiding scoorde eveneens laag. Op basis daarvan heeft NTI maatregelen genomen: toevoegen van pagina over actuele ontwikkelingen in het vakgebied, Hogeschool NTI heeft in 2010 een coördinator Onderwijs & ICT aangetrokken die verantwoordelijk is voor de (her)inrichting van de digitale leeromgeving en de toepassingsmogelijkheden hierin. De informatievoorziening in het algemeen beoordelen de studenten zeer positief (score van 4,0 – 4,2).

Uit het studententevredenheidsonderzoek van 2011 (NSE 2011) blijkt dat studenten positief zijn over de studiebegeleiding (3,3 op een vijfpuntsschaal). Ook in de gesprekken met het panel tijdens de visitatie toonden de studenten zich overwegend tevreden over de begeleiding en informatievoorziening.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel heeft vastgesteld dat de begeleiding van en informatievoorziening voor studenten voldoende aansluit bij de behoeften van de studenten.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

# Kwaliteitszorg

## Standaard 13      Evaluatie resultaten

*De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.*

### *Bevindingen*

Hogeschool NTI heeft een kwaliteitszorgstelsel dat is beschreven in het hogeschooldocument *Interne en externe kwaliteitsbeoordeling NTI (januari 2012)*. Het kwaliteitszorgstelsel bestaat uit vijf onderdelen:

- cyclisch werken volgens de PDCA-cyclus;
- externe kwaliteitsbeoordeling: accreditatie door de NVAO;
- interne opleidingsevaluaties;
- interne evaluatie WHW;
- interne en externe kwaliteitsbeoordeling: ISO-certificering.

In deze visitatie heeft het panel met name de eerste drie onderdelen van het kwaliteitszorgstelsel van de Hogeschool NTI bestudeerd.

De PDCA-cyclus of Deming-cirkel neemt in het kwaliteitszorgstelsel een belangrijke plaats in. De PDCA-cyclus is uitgewerkt en beschreven op strategisch, tactisch en operationeel niveau. De resultaten van de plan, do, check en act fasen van de cyclus zijn onderwerp van bespreking in de verschillende overleggen van de hogeschool. In de kritische reflectie is per fase van de cyclus in een schema aangegeven wat de kerndocumenten zijn en wie daarvoor verantwoordelijk zijn.

De doelen van de hogeschool zijn vastgelegd in het kerndocument *Visie en Missie (2008 – update versie 2010)*. Daarin zijn vier speerpunten voor de NTI geformuleerd:

- persoonlijke en professionele ontwikkeling voor iedereen
- kwalitatief goed onderwijs
- toegankelijk innovatief onderwijsconcept
- leidende rol binnen de markt van leven lang leren.

De doelen zijn uitgewerkt in het jaarplan van de hogeschool. NTI checkt met behulp van een set van evaluatie-instrumenten of de doelen gerealiseerd worden.

De afdeling Kwaliteitszorg en Onderwijsinnovatie meet periodiek de mate van tevredenheid van de belanghebbenden (studenten, docenten, werkveld, alumni, medewerkers NTI). De instrumenten die de opleiding gebruikt zijn: deelname aan de nationale studentenenquête (NSE), enquêtes onder studenten over tentamens, praktijktrainingen, stage en afstuderen. Jaarlijks vindt onder alle docenten van Hogeschool NTI het docententevredenheidsonderzoek en een medewerkerstevredenheidsonderzoek plaats. De beroepenveldcommissie bespreekt de kwaliteit van het curriculum en heeft als taak steekproefsgewijs de eindwerkstukken van studenten op kwaliteit te beoordelen. Ook de

stage en afstudeerbedrijven wordt gevraagd een oordeel te geven over de kwaliteit van de studenten en inhoud van het curriculum. De opleiding enquêteert alumni over de aansluiting van de opleiding op de arbeidsmarkt.

Naast de formele evaluaties zijn de reguliere overleggen van docenten en studenten een bron van input voor het signaleren van verbeterpunten (examencommissievergaderingen, docentenoverleg, overleg Studentenraad, maar ook de vergaderingen van de beroepenveldcommissie en de Raad van Advies. De hogeschool voert twee jaar voor de visitatie van een opleiding een interne opleidingsevaluatie uit.

Jaarlijks stelt het College van Bestuur en het opleidingsmanagement van Hogeschool NTI de doelstellingen en streefcijfers voor de opleiding vast (*Jaarplan van het NTI*). Tegenwoordig meet het NTI haar Studenttevredenheid door middel van de Nationale Studentenenquête (NSE). Voor een vijfpuntsschaal ligt de grens op een score lager dan 3. Het opleidingsmanagement en de afdeling Kwaliteitszorg en Onderwijsinnovatie formuleren naar aanleiding van de evaluaties verbeteracties. Deze verbeteracties zijn zowel NTI-breed als opleidingsspecifiek.

Het panel heeft op basis van documentenonderzoek en gesprekken met docenten, studenten en het werkveld kunnen vaststellen dat het kwaliteitszorgsysteem goed is vastgelegd en dat het een werkend systeem is, waarin de belanghebbenden participeren.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de Hogeschool NTI op een systematische wijze de inhoudelijke kwaliteit van de opleiding en de kwaliteit van de onderwijsorganisatie evalueert. Het panel heeft kunnen vaststellen dat de relevante belanghebbenden worden geconsulteerd over de kwaliteit van de opleiding. De opleiding legt uitkomsten van evaluaties vast, analyseert en bespreekt de uitkomsten in diverse overleggen van de hogeschool / opleiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## **Standaard 14      Verbetermaatregelen**

*De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.*

#### *Bevindingen*

Zoals beschreven bij standaard 13 laat de opleiding regelmatig evaluaties uitvoeren door de afdeling Kwaliteitszorg en Onderwijsinnovatie. Het panel heeft dit vastgesteld aan de hand van bestudering van diverse verslagen van overleggen (docentenoverleg, Studentenraad, verbeterplan Hogeschool NTI, NSE rapportage en het opleidingsdocument *Ontwikkelingen Toegepaste Psychologie 2008-2012*).

In de kritische reflectie en het document *Ontwikkelingen Toegepaste Psychologie 2008-2012* geeft de opleiding een uitgebreid overzicht van doorgevoerde verbeteringen in 2011.

Daarvan geeft het panel hier enkele voorbeelden.

- In het geactualiseerde programma dat in 2011 is gestart, is, aldus het panel, zichtbaar dat wijzigingen zijn aangebracht op voorstellen van studenten, docenten, curriculumcommissie en werkveld. Een voorbeeld hiervan is dat het onderdeel methoden van onderzoek sterker in het programma naar voren komt. Nu start de student daar mee in het eerste jaar (was voorheen in het laatste jaar van de opleiding gesitueerd). Per themablok werken studenten aan integratieve beroepsopdrachten, waarin altijd een onderzoekselement is opgenomen.
- In het stagehandboek zijn twee opleidingsspecifieke beroepsopdrachten opgenomen, waarbij de studenten een (beperkt) onderzoek moeten uitvoeren. Aan het opleidingsprogramma is de module Methoden van Onderzoek II toegevoegd.
- De bijzondere aandacht voor coaching en counseling in de vorm van een uitstroomrichting is op voordracht van het werkveld in het curriculum opgenomen.
- De samenstelling van het docententeam is aangepast. Het profiel van de nieuw aangetrokken docenten sluit beter aan bij het nieuwe profiel van de opleiding met de extra uitstroomvariant Coaching & Counseling.
- In het intakegesprek is er meer aandacht voor het type student: uitermate geschikt voor de onderwijsvorm Blended Learning of tevens behoefte aan meer uitleg door de docent. In het laatste geval wijst de NTI op de mogelijkheid van het volgen van de klassikale variant. Ook mentoren benaderen studenten actief bij wie de studievoortgang te wensen overlaat.
- In het opleidingsprogramma is een specifieke scriptiedag voor Toegepaste Psychologie opgenomen. Studenten krijgen op deze dag informatie over het doen van toegepast psychologisch onderzoek, methoden van onderzoek, de beoordeling van de scriptie en zij maken een eerste opzet voor een probleemstelling en plan van aanpak.
- Wat betreft de inhoud van het curriculum is er naast de reeds genoemde versterking van het onderdeel methoden en technieken nu meer aandacht voor multiculturele verschillen. Er zijn twee modules (Diagnostiek bij allochtonen en Diversiteit) toegevoegd en het onderwerp is opgenomen in beroepsopdrachten.
- Het aanbieden van internationale, Engelstalige, wetenschappelijke artikelen op het gebied van (Toegepaste) Psychologie. Het panel merkt wel op dat in de huidige werkstukken en opdrachten van studenten hier nog weinig van terug is te zien.
- Een belangrijke generieke verbeteractie van Hogeschool NTI in de periode 2010 - 2011 is geweest de aanstelling van een coördinator Onderwijs + ICT die verantwoordelijk is voor de (her)inrichting van de digitale leeromgeving en de toepassingsmogelijkheden hierin.
- Het begeleiden door docenten wordt uitgebreid met het maken van (instructie) video's, bijvoorbeeld voor de afstudeerfase, en het verder ontwikkelen van e-learninginstrumenten. Het panel heeft kunnen vaststellen dat docenten vaak op eigen initiatief hiermee gestart zijn. Een projectplan om dit verder structureel aan te pakken heeft het panel niet aangetroffen.

In 2012 werkt de opleiding verder aan de transparantie van de beoordelingscriteria bij een toets (via toetsmatrijzen en verbeterde beoordelingsmodellen) (zie ook standaard 16).



### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt op basis van de gesprekken met de belanghebbenden en de documenten die hij heeft ingezien vast, dat de opleiding permanent verbetert. Dankzij het kwaliteitszorgsysteem vindt regelmatig bijstelling plaats van het onderwijs. Maar de platte organisatie en het bewustzijn bij het docententeam dat alert is op zaken die niet goed lopen of beter kunnen, dragen eveneens bij aan verbeteringen (“Als we ergens tegen aanlopen, bespreken we dat en ondernemen we actie.”).

Het panel merkt op dat de hogeschool niet merkbaar vooroploopt bij het vernieuwen van de digitale leeromgeving. Bij het model afstandsonderwijs had het panel dit wel verwacht. Er zijn wel plannen en docenten experimenteren op eigen initiatief met nieuwe vormen van instructie met gebruik van ICT, maar een planmatige aanpak vanuit de opleiding is er niet. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## **Standaard 15      Betrokkenheid bij kwaliteitszorg**

*Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.*

### *Bevindingen*

Studenten, docenten, de overige medewerkers, het beroepenveld en de alumni zijn betrokken bij de kwaliteitszorg. Dit gebeurt met name door hun deelname aan de verschillende tevredenheidsonderzoeken (zie standaard 13 en 14).

De enquêteresultaten worden gedeeld met alle direct betrokkenen (Business Unit manager, Opleidingscoördinatie, Toetscoördinatie, Examencommissie Hogeschool NTI, Onderwijsondersteuning, hoofd- en vakdocenten, studentengeledingen en werkveld).

Naast de mogelijkheid om input via diverse kanalen te geven over verbeteringen, hebben studenten de mogelijkheid een bezwaar- en beroepsprocedure te starten als zij ontevreden zijn over de kwaliteit.

Deze procedures zijn beschreven en altijd opvraagbaar via de *Studiegids*, het *Procedurehandboek*, de digitale leeromgeving of de persoonlijke mentor. Het aantal en het soort klachten wordt door het opleidingsmanagement maandelijks besproken.

De Examencommissie analyseert na elke examenronde de resultaten van de studenten en neemt, indien nodig, maatregelen om (de toetsing van) het onderwijsprogramma te verbeteren.

Tot slot bieden de beroepenveldcommissie en de Raad van Advies ook input ter verbetering van de interne kwaliteit. De beroepenveldcommissie brengt advies uit over de koppeling van het curriculum en de beroepsomgeving en daarnaast vindt er steekproefsgewijze beoordeling van afstudeerwerkstukken plaats. Bij de opleiding Toegepaste Psychologie is dit vanwege het recent afstuderen van enkele studenten nog niet gebeurd. Naast de beroepenveldcommissie worden de scripties ook steekproefsgewijs beoordeeld door de afstudeercommissie (zie ook standaard 16 *Toetsen en beoordelen*).

De Raad van Advies heeft als belangrijkste taak het adviseren omtrent beleid van het College van Bestuur en adviseren over de algemene gang van zaken bij Hogeschool NTI.

Ook worden belangrijke documenten, zoals het document *Toetsbeleid*, ter beoordeling voorgelegd aan de Raad.

Aangezien er nog weinig afgestudeerden zijn bij de opleiding Toegepaste Psychologie (de opleiding is gestart in 2008), is er nog geen alumni-beleid. De opleiding neemt zich voor hier wel mee te starten en volgt daarbij het hogeschoolbrede alumni-beleid.

Uit evaluaties blijkt dat studenten vinden dat de opleiding niet alert reageert op het afhandelen van klachten en problemen. Studenten vinden dat de uitkomsten van resultaten van evaluaties beter gecommuniceerd kunnen worden en dat er beter geïnformeerd kan worden of er gebruik gemaakt wordt van evaluaties (NSE 2011 score 2,9). Dit bevreedt het panel daar studenten en docenten elk kwartaal geïnformeerd worden over de resultaten van de evaluaties door middel van een digitale nieuwsbrief. De evaluatieresultaten worden ook besproken in de Studentenraad.

De totaalscore op het item betrokkenheid (bij evaluaties) scoort de opleiding Toegepaste Psychologie 3,1 (NSE 2011). In verhouding tot andere opleidingen TP is dit een lage score. De leden van de studentenraad en de werkveldcommissie met wie het panel sprak, vinden dat de opleiding goed naar hen luistert.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat belanghebbenden voldoende mogelijkheden hebben om te reageren op de inhoud, organisatie en kwaliteit van de opleiding. De opleiding betreft de verschillende gremia actief bij de bewaking van de kwaliteit. Studenten, die niet in overlegorganen zitten, vinden dat zij matig worden geïnformeerd over uitkomsten van evaluaties. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

## **Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties**

### **Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties**

*De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.*

#### *Bevindingen*

##### Systeem van toetsing

Hogeschool NTI gaat er vanuit dat het gedrag van studenten vooral wordt 'gestuurd' door het toetsprogramma, meer dan door het onderwijsprogramma. Hogeschool NTI heeft het toetsbeleid uitgeschreven in een notitie *Naar competentiegericht en flexibel toetsen Toetsbeleid Hogeschool NTI/ NTI University, 2011*. Voor de student is het Onderwijs- en Examenreglement Toegepaste Psychologie (OER) vooral relevant. Deze wordt aan studenten verstrekt via de Digitale Leeromgeving.

Het toetsbeleid is per opleiding geconcretiseerd in het *Opleidingsprofiel HBO Toegepaste Psychologie*. In het *Opleidingsprofiel* is een overzicht weergegeven met de toetsvormen per module.

Een module wordt getoetst aan de hand van een:

- Digitaal of schriftelijk tentamen;
- (Beroeps)opdracht of een paper;
- Praktijktraining met voor- en eindopdracht.

Voor de opleiding Toegepaste Psychologie geldt dat:

- het eerste oriënterende jaar bestaat uit 15 toetsende elementen, waarvan 6 tentamens, 5 praktijktrainingen, 1 opdracht en drie integratieve beroepsopdrachten;
- het tweede verbredende jaar bestaat uit 14 toetsende elementen, waarvan 6 tentamens, 4 praktijktrainingen, 1 opdracht en drie integratieve beroepsopdrachten;
- het derde verdiepende jaar bestaat uit 13 toetsende elementen, waarvan 5 à 6 tentamens (afhankelijk van de uitstroomvariant), 2 praktijktrainingen, 3 à 4 opdrachten (afhankelijk van de uitstroomvariant) en twee integratieve beroepsopdrachten;
- het vierde jaar wordt getoetst aan de hand van de stage en het afstuderen.

Toetsen (tentamens) bestaan uit open vragen. NTI maakt geen gebruik van multiple choice vragen. Een themablok (cluster van samenhangende modules) toetst de opleiding aan de hand van een integratieve beroepsopdracht. Daarmee toont de student aan dat hij de beroeps competenties en generieke hbo-competenties uit het themablok in voldoende mate heeft ontwikkeld.

De stage wordt afgerond door een stageverslag met uitwerking van twee aanvullende beroepsopdrachten. Deze beroepsopdrachten zijn opleidings specifiek en zijn daarmee gekoppeld aan de opleidingscompetenties van de opleiding Toegepaste Psychologie. De meesterproef is de scriptie met de verdediging waarbij de verdediging kan worden afgerond nadat alle modules uit de opleiding met een voldoende zijn afgerond. Voor de stage en de afstudeerfase bestaan aparte handleidingen (*Handleiding stage HBO, 2011*), *Handleiding scriptie HBO, concept juni 2012*). Hierin zijn criteria voor de verschillende onderdelen en/of fasen opgenomen.

In het *Opleidingsprofiel* is een competentiematrix Toegepaste Psychologie opgenomen die inzicht biedt in de wijze waarop de competenties zijn ondergebracht in het curriculum. In de modulewijzers zijn de te ontwikkelen competenties en niveau-aanduidingen weergegeven. Daarbij wordt er tevens informatie gegeven over de leerdoelen, de inhoud van de module en de toetsing daarvan.

Studenten met wie het panel sprak vinden dat ze goed geïnformeerd worden over de wijze van toetsen. De leerdoelen en beoordelingscriteria zijn bekend bij de studenten. Studenten vinden dat de eindopdrachten van praktijkdagen zorgvuldig worden beoordeeld. Docenten gaan ook na of de student iets met de feedback die gegeven is op praktijkdagen in de eindopdracht heeft gedaan. Docenten beoordelen tentamens streng, aldus de studenten ("er wordt pittig getoetst").

Het panel heeft een aantal toetsen, opdrachten en stageverslagen ingezien en stelt vast dat de kwaliteit sterk wisselend was. Het panel is van mening dat het niveau van de toetsen goed is. Het heeft inzage gehad in gemaakte toetsen en opdrachten met beoordelingen en/of beoordelingsformulieren. De kwaliteit van de feedback is doorgaans van voldoende niveau. De student kan met de aanwijzingen aan de slag om tot verbetering van zijn niveau te komen. De toon van de feedback is onderbouwend en stimulerend. De beoordelingsuitspraken die worden uitgesproken zijn in doorsnee realistisch van aard en doen recht aan het functioneren of presteren van de beoordeelde studenten.

Hogeschool NTI bewaakt de kwaliteit van toetsen en beoordelingen door vast te leggen aan welke criteria studenten moeten voldoen. Per competentie zijn criteria (competentie-indicatoren) beschreven op verschillende niveaus van beheersing. Het bachelorniveau (Dublin descriptoren) is verwerkt in de competenties en de leerdoelen van de programmaonderdelen. Het panel heeft kunnen vaststellen dat docenten deze criteria toepassen in de beoordelingsprotocollen. In het gesprek met docenten en de examencommissie blijkt dat de beoordelingscriteria voortdurend onderwerp van gesprek zijn. In overleggen en studiebijeenkomsten van docenten over toetsen en beoordelen is de toepassing van de criteria onderwerp van discussie. Op deze wijze wil de opleiding komen tot een gemeenschappelijk gedragen toetsing en cesuur voor de verschillende niveaus van beheersing (streven naar intersubjectiviteit). Het panel stelt vast dat de opleiding werkt met correctiemodellen en streeft naar een zo eerlijk mogelijke beoordeling door het team van docenten.

De opleiding volgt de competentieontwikkeling van de student via de integratieve beroepsopdrachten en het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) van de student. In het POP maakt de student in het eerste en tweede jaar inzichtelijk hoe zijn competentieontwikkeling verloopt. Bij de beroepsopdrachten gaat het om kennis van de betreffende vakgebieden en hoe die toegepast kan worden bij het uitwerken van een authentieke beroepsproduct. Aan het einde van het tweede jaar van de opleiding vindt er een Integraal Assessment plaats. Tijdens deze praktijktraining toetsen de hoofddocenten alle gewenste vaardigheden van de student. De competentieontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling staan ook hier centraal. In de uitwerking van de POP- en stage-opdrachten reflecteert de student op zijn eigen competentieontwikkeling. Studenten met wie het panel sprak melden dat de POP-opdrachten van goede feedback worden voorzien.

Uit de NSE 2011 blijkt dat de studenten Toegepaste Psychologie de toetsing en beoordeling binnen NTI waarderen met een 3,5 (op schaal van 1 tot 5).

Voor het toezicht op de examinering en bewaking van de kwaliteit van toetsen en beoordelingen heeft Hogeschool NTI een Examencommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit zeven leden, waaronder de voorzitter. Daarbij is er een dekking per domein en zijn er twee afgevaardigden uit het relevante werkveld. De voorzitter is een hoofddocent van Hogeschool NTI. De hoofddocent Toegepaste Psychologie is lid van de Examencommissie. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. Deze screent toetsen op algemene criteria als taal en lay-out.

De Examencommissie komt ten minste zes keer per jaar bijeen. En controleert dan onder andere via een steekproef tien procent van de toetsbeoordelingen op kwaliteit. Te weten of in de toetsing (de toets, de uitwerking en de beoordeling) het bachelorniveau waarneembaar is en of de voorgeschreven criteria adequaat zijn gehanteerd. De commissie beoordeelt tevens de interne consistentie binnen en tussen de toetsbeoordelingen.

Elk lid van de examencommissie is tweede beoordelaar bij afstuderen (NTI breed). De examencommissie houdt hierdoor zicht op het eindniveau van de uitstroom van de Hogeschool NTI.

De afstudeercommissie voert als subcommissie van de examencommissie een aantal taken uit. Eén daarvan is het steekproefsgewijs tien procent van de (concept) afstudeerscripties herbeoordelen ten behoeve van intervisie en kwaliteitsverbetering van scriptiebegeleiding- en beoordeling. Daarbij wordt toegezien op een adequate hantering van methoden van onderzoek binnen de scriptie en de aansluiting tussen het onderwerp van de scriptie en het domein van de opleiding. De frequentie is ten minste eens per half jaar. De leden van de afstudeercommissie zijn benoemd door de examencommissie. De commissie bestaat uit leden die inzicht hebben in het vakgebied en/of docentervaring met het beroep waarvoor de opleiding of het cluster van opleidingen opleidt. De leden zijn (hoofd)docenten en hebben geen managementfunctie binnen het NTI.

Hogeschool NTI zet de beroepenveldcommissies ook in voor een steekproefsgewijze tweede beoordeling van scripties en beroepsopdrachten, dit beleid gaat ook voor de opleiding Toegepaste Psychologie gelden.

Het panel heeft in het gesprek met een afvaardiging van de examencommissie kunnen vaststellen dat de examencommissie kritisch kijkt naar de wijze van toetsen en beoordelen. Zo heeft de commissie in het afgelopen jaar gekeken naar de beoordeling van de Plannen van Aanpak (PvA's) die studenten schrijven voor het afstudeertraject en de scriptie. Op basis van de bevindingen heeft de commissie besloten dat vanaf 2011 alle PvA's door de afstudeercommissie worden beoordeeld op kwaliteit. Dit betekent een intensivering en aanscherping van de beoordeling van het eindniveau.

Ook blijkt uit het overzicht van verbeteracties dat rond toetsen en beoordelen in de periode 2010 – 2012 acties zijn ondernomen om de toetspraktijk te versterken. Voorbeelden zijn: het verplicht opnemen van deelname aan de scriptiedag ter voorbereiding op het afstuderen, in 2010 en 2012 is een instructiedag georganiseerd voor scriptiebegeleiders met hierbij speciale aandacht voor de beoordelingscriteria, vanaf september 2011 is er een actief werkende afstudeercommissie. Deze commissie beoordeelt alle plannen van aanpak van scripties.

#### Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Het eindniveau van de opleiding staat centraal in jaar 4 (de stage- en afstudeerfase). De stage- en scriptieadviseurs worden vanuit het NTI getraind om het gewenste eindniveau te borgen. Studenten krijgen via de digitale leeromgeving en de handleidingen gericht op stage- en afstuderen informatie over stage en afstudeertraject en over de beoordelingscriteria. Studenten zijn sinds 2008 verplicht om deel te nemen aan voorbereidingsdagen voor de scriptie en stage.

De student beheerst na het afsluiten van de hoofdfase nog niet alle competenties op bachelorniveau. Het themablok Individu vs Groep welke aan elke uitstroomvariant is gekoppeld wordt afgesloten op niveau 3. De modules uit de uitstroomvarianten zijn op niveau 2. De student laat in de stage- en afstudeerfase via de scriptie zien daadwerkelijk competent te zijn binnen het domein Applied Psychology en dat hij op alle fronten op bachelorniveau kan functioneren (niveau 3). Een belangrijke maatstaf voor het aantonen van het bachelorniveau is het niveau van de scriptie van de studenten.

Beoordelingscriteria voor de scriptie zijn:

- in de oriëntatiefase: de kwaliteit van de probleemstelling en de onderzoeksopzet;
- in de onderzoeks- en oplossingsfase: gehanteerde theoretische concepten en onderzoeksmethoden, analyse en interpretatie, opbouw, werkwijze, kwaliteit en evaluatie bronmateriaal, presentatie
- in de invoeringsfase: conclusies en aanbevelingen
- en de integratieve totaalbeoordeling: hbo-niveau (Dublin descriptor).

Studenten kunnen afstuderen als alle modules uit het opleidingsprogramma met een voldoende zijn afgerond. Pas na goedkeuring van het plan van aanpak door de afstudeercommissie (een delegatie van de Examencommissie waarin een psycholoog zitting heeft), kunnen studenten starten met de uitwerking van de scriptie. Dan krijgen studenten een scriptieadviseur voor inhoudelijke vragen toegewezen. Voor de directe begeleiding heeft de student een afstudeerbegeleider. De begeleiders op de stage- en scriptieplaats spelen een adviserende rol bij de beoordeling door de NTI stage- en scriptieadviseurs.

De opleiding Toegepaste Psychologie heeft een beperkt aantal studenten dat is afgestudeerd. De opleiding is gestart in februari 2008. De gemiddelde studieduur van de studenten is 5,5 jaar. Tijdens de visitatie was de opleiding ruim vier jaar actief. Er waren op het moment van de visitatie vier afgestudeerden. Zes studenten waren gestart met de scriptie (op basis van een goedgekeurd plan van aanpak). Het panel heeft de vier scripties en de zes plannen van aanpak ingezien en beoordeeld. Op de dag van visitatie heeft het panel nog nieuwe plannen van aanpak ingezien die volgens de nieuwe beoordelingsystematiek zijn beoordeeld (aangescherpte procedure voor het beoordelen van het plan van aanpak).

Het panel stelt vast dat de vier scripties relevante thema's bevatten. De opleiding heeft beoordelingsformats gebruikt en een oordeel gegeven over de mate waarin de scriptie voldoet aan de beoordelingscriteria van de scriptie. Voor het panel is niet altijd na te gaan wat de motivatie is geweest om een criterium matig of goed te beoordelen. Het panel kan zich wel vinden in de becijfering van de vier werkstukken (tussen de 6 en 7,3). Ze voldoen alle ten minste aan het bachelorniveau.

Het panel maakt hier enkele opmerkingen over zaken die zijn opgevallen bij de bestudering van de eindsripties. De probleemstelling van de scripties had volgens het panel nauwkeuriger geformuleerd kunnen worden. De verantwoording van de gebruikte onderzoeksmethode is matig tot voldoende en verdient verdere aandacht bij de begeleiding van toekomstige studenten. De theoretische verhandeling in de scripties staat soms te afzonderlijk van de wijze waarop de student het praktijkvraagstuk heeft geanalyseerd en

opgelost. Studenten zouden nog strakker kunnen worden begeleid om de ondersteunende functie van beschikbare literatuur voor het oplossen van praktijkvraagstukken ten volle te benutten. De gebruikte literatuur betreft voornamelijk Nederlandstalige literatuur. In de toekomst zouden beschikbare Engelstalige bronnen meer aandacht mogen krijgen. De beoordeling van de onderzoeksmatige kant van de scriptie behoeft nog versterking. Zie ook de opmerking van het panel over de versterking van de onderzoekslijn elders in dit rapport.

De plannen van aanpak die het panel heeft ingezien zijn aldus het panel adequaat beoordeeld. Aan de hand van de feedback op de beoordelingsformats kan het panel nagaan dat er goede feedback is gegeven op met name de formulering van de probleemstelling van de scripties. Ook is na te gaan dat de student eerdere versies van het PvA heeft moeten bijstellen en dit ook gedaan heeft. De meest recente plannen van aanpak laten duidelijk zien dat de verscherpte beoordeling effect heeft op de kwaliteit van de probleemstelling en naar verwacht mag worden op de kwaliteit van de scriptie. Het panel is positief over de aangescherpte beoordeling van het PvA.

#### *Overwegingen en conclusie*

Het panel stelt vast dat de opleiding Toegepaste Psychologie een goed toetsinstrumentarium heeft en dit op een adequate wijze inzet voor het beoordelen van de eindkwalificaties van de opleiding. De opleiding bewaakt op een zorgvuldige wijze de kwaliteit van toetsen en beoordelen.

Het eindniveau van de eerste vier studenten die recent zijn afgestudeerd voldoet aan het bachelorniveau. De opleiding heeft op basis van eigen kritische reflectie op het bachelorniveau maatregelen genomen om de onderzoeksmatige component te versterken (in het curriculum en in de beoordeling). Het panel heeft kunnen vaststellen dat in de meest recente plannen van aanpak van zes studenten die binnenkort afstuderen de onderzoekscomponent meer expliciet wordt beoordeeld. Het panel vertrouwt er op dat opleiding het nu behaalde eindniveau ten minste zal vasthouden.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.





### 3 Eindoordeel over de opleiding

#### *Oordelen op de standaarden*

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Voldoende
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Voldoende
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Voldoende
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldoende
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Voldoende
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Voldoende
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Voldoende
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Voldoende
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Voldoende
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Voldoende
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende

#### *Overwegingen en conclusie*

Weging van de oordelen op de zestien standaarden op basis van de motivering bij de standaarden en volgens de beslisregels van NVAO:

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 16 als onvoldoende beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien tenminste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als goed worden beoordeeld.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als excellent worden beoordeeld.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool NTI als **voldoende**.



## 4 Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding Toegepaste Psychologie van de Hogeschool NTI een aantal aanbevelingen om de kwaliteit van de opleiding te verbeteren. De aanbevelingen betreffen de volgende onderwerpen:

1. Onderzoeksleerlijn en kwalificaties van docenten op het gebied van onderzoek.
2. ICT en gebruik ten behoeve van educatie en vaardigheidstrainingen (in afstandsonderwijs)
3. Kwantiteit personeel

### **Eindkwalificaties en programma (standaard 1 en 2)**

Het panel beveelt aan bij het verder uitwerken van het beleidsplan *Onderzoek* de onderzoekslijn nader te specificeren. Zo kan de opleiding typen van onderzoek definiëren die voor de opleiding hbo Toegepaste Psychologie van essentieel belang zijn. Dit betekent dat de opleiding de domeincompetentie 'Onderzoeken' dient te concretiseren en te verantwoorden voor het domein toegepaste psychologie.

Het panel beveelt de opleiding aan een plan te ontwikkelen om de ICT omgeving meer systematisch in te zetten voor educatieve doeleinden en vaardigheidstrainingen (zie ook standaard 14).

### **Personeel (standaard 9 en 10)**

Het panel beveelt de opleiding aan te investeren in de versterking van de onderzoeksvaardigheden van de docenten. In het geactualiseerde curriculum zullen docenten in de onderzoekslijn feedback moeten kunnen geven op onderzoeksopdrachten. Ook bij het afstuderen is dit in het geactualiseerde curriculum belangrijker geworden.

Het panel beveelt aan de docentcapaciteit uit te breiden. Met de wijziging in het begeleiden van stages (stagebezoek in plaats van begeleiden op afstand) en intensivering van het beoordelen van het afstudeerwerkstuk is uitbreiding van capaciteit, aldus het panel een noodzaak.



## 5 Bijlagen



## **Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding**

### **Domeincompetenties**

In 2009 heeft het Landelijk Opleidingsoverleg Toegepaste Psychologie (LOO-TP, 2009) drie domeincompetenties geformuleerd die een HBO Toegepast Psycholoog zou moeten bezitten, te weten<sup>6</sup>:

#### **A. Beoordelen van gedrag**

Deze competentie omvat het zelfstandig en op methodische wijze informatie verzamelen over gedrag.

Het gaat om het inventariseren, analyseren en interpreteren van gegevens in relatie tot gedragsvraagstukken van individuen, groepen en groeperingen in de samenleving. De gehanteerde methoden betreffen observatie, diagnostische gespreksvoering, psychologisch onderzoek met behulp van gestandaardiseerde en gevalideerde instrumenten en dossieronderzoek.

#### **B. Beïnvloeden van gedrag**

Deze competentie omvat het, op basis van een analyse, ontwerpen en uitvoeren van op psychologische kennis gebaseerde activiteiten gericht op gedragsbeïnvloeding. Doelen worden in overleg met opdrachtgevers en/of cliënten geformuleerd. Activiteiten kunnen trainingen, voorlichtingen en coaching/begeleiding en het uitvoeren van geprotocolleerde vormen van behandeling, zoals cognitieve gedragstherapie, zijn. Het gaat daarbij om ontwikkeling en gezondheid.

#### **C. Onderzoeken van sociaal-psychologische variabelen**

Deze competentie omvat het, in het kader van een probleemstelling, op systematische en methodische verantwoorde wijze onderzoek doen: het verzamelen en analyseren van gegevens en op basis daarvan trekken van een conclusie. Doel van een het onderzoek kan zijn de beschrijving, vergelijking, definitie, evaluatie, verklaring van de aard of oorzaken van verschijnselen of ontwikkeling c.q. verbetering van vakmethoden of combinaties daarvan. Het onderzoek van de HBO Toegepast Psycholoog onderscheidt zich van dat van de WO-psycholoog, doordat de HBO-Toegepast Psycholoog *altijd* onderzoek doet naar een vraagstuk met een sterke praktijkrelevantie (dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld fundamenteel wetenschappelijk of theoriegestuurd onderzoek).

### **Rollen en kerntaken**

Uit deze beroepscompetenties vallen de volgende rollen en kerntaken van de HBO Toegepast Psycholoog af te leiden.

---

<sup>6</sup> De volledige tekst van het Opleidingscompetentieprofiel, Hbo bachelor Toegepaste Psychologie is te vinden op de website van de HBO-raad: [http://www.hbo-raad.nl/images/stories/competenties/landelijk%20opleidingsprofiel%20tp%202\\_.pdf](http://www.hbo-raad.nl/images/stories/competenties/landelijk%20opleidingsprofiel%20tp%202_.pdf)

## **Rol Beoordelaar**

Bij de rol van beoordelaar horen de volgende kerntaken:

- het uitvoeren van (geprotocolleerd) individueel diagnostisch onderzoek (onder supervisie van een daartoe bevoegd professional in het kader van de wet BIG);
- het uitvoeren van een (groeps)screening of assessment.

## **Rol Beïnvloeder**

Bij de rol van beïnvloeder horen de volgende kerntaken:

- het beïnvloeden van de attitudevorming en gedragsverandering van individuen en/of groepen;
- het interveniëren bij leer-, gedrags- sociale- en gezondheidsproblemen (onder supervisie van een daartoe bevoegd professional in het kader van de wet BIG of de wet op de Jeugdzorg);
- het begeleiden van individuen, groepen of organisaties.

## **Kerntaak als Onderzoeker:**

Bij de rol van onderzoeker hoort de volgende kerntaak:

- het zelfstandig uitvoeren van praktijkgericht onderzoek.

## **Opleidingsspecifieke competenties HBO Toegepaste Psychologie**

De drie domeincompetenties zijn uitgewerkt in acht opleidingsspecifieke competenties, waarbij een verbijzondering heeft plaatsgevonden van de domeincompetenties zonder dat er sprake is van geheel nieuwe competenties. Deze acht opleidingscompetenties zijn breed geformuleerd en kunnen aan de hand van de van toepassing zijnde taken worden gekleurd in een bepaalde context.

### **Competentie 1: Assessen**

*De HBO Toegepaste Psycholoog is in staat om op een methodische wijze informatie te verzamelen, te interpreteren en op een juiste manier terug te koppelen naar de cliënt of opdrachtgever ter onderbouwing van de beoordeling (assessment).*

Kennis en het toepassen van de diagnostische cyclus en diagnostisch onderzoeksmateriaal neemt daarin een belangrijke rol.

### **Competentie 2: Voorlichten**

*De HBO Toegepaste Psycholoog is in staat om voorlichting te verzorgen op basis van een analyse van gedragsdeterminanten aan individuen of groepen.*

Een HBO Toegepast Psycholoog heeft kennis gedragsdeterminanten en kan voorlichting geven aan individuen of groepen over bijvoorbeeld psychologische processen of (on)gezond gedrag.

### **Competentie 3: Adviseren**

*De HBO Toegepaste Psycholoog is in staat om vanuit een psychologische visie een advies op maat uit te brengen aan een cliënt en/of opdrachtgever op het gebied van psychisch welzijn.*



Om te kunnen adviseren zal een HBO Toegepast Psycholoog kennis moeten hebben van complexe sociale en inter-persoonlijke processen binnen groepen, organisaties en de samenleving.

De HBO Toegepast Psycholoog zal gevorderde gespreks- en luistertechnieken moeten kunnen inzetten en bovendien op een professionele wijze opdrachtgevers en cliënten zowel mondeling als schriftelijk kunnen adviseren. Daarnaast moet een HBO Toegepast Psycholoog ook kritisch kunnen reflecteren, bijvoorbeeld op de ethische aspecten van gedragsbeïnvloeding.

#### **Competentie 4: Praktijkgericht onderzoek doen**

*De HBO Toegepaste Psycholoog is in staat om op een methodische wijze praktijkgericht onderzoek te verrichten.*

Als professional zal een HBO Toegepast Psycholoog de basisprincipes van praktijkgericht onderzoek kunnen beheersen. Hieronder vallen bijvoorbeeld het observeren en registreren, hypothesen formuleren, data verzamelen en analyseren. Maar ook het kunnen begrijpen van onderzoeksliteratuur en het berekenen van rekenkundige basisgegevens vallen hier onder.

#### **Competentie 5: Begeleiden en coachen**

*De HBO Toegepast Psycholoog is in staat om aan de hand van een hulpvraag, een coachings- of begeleidingstraject te ontwerpen en deze met de cliënt uit te voeren.*

De HBO Toegepast Psycholoog kan aan de hand van een hulpvraag, een coachings of begeleidingstraject ontwerpen en deze met de cliënt uitvoeren. Gevorderde communicatie, gespreks-, en motivatietechnieken zullen toegepast kunnen worden.

#### **Competentie 6: Reflectief en methodisch handelen**

*De HBO Toegepast Psycholoog is in staat om methodisch te handelen en daarbij kritisch te reflecteren op zichzelf, het eigen handelen en de eigen denkwijze als ook op relaties met cliënten of andere professionals als op organisatiestructuren en ethische dilemma's.*

Als professional zal een HBO Toegepast Psycholoog kritisch moeten kunnen reflecteren op zichzelf, het eigen handelen en denkwijze als ook op relaties met cliënten of andere professionals als op organisatiestructuren en ethische dilemma's.

#### **Algemene competenties van de TP'er**

#### **Competentie 7: Sociale en communicatieve competenties**

*De Toegepast Psycholoog beschikt over uitstekende sociale en communicatieve competenties. Hij is in staat om in een beroepsomgeving samen te werken en mee te denken over de doelen en inrichting van de organisatie. De TP'er kan intern en extern communiceren op alle niveaus.*

#### **Competentie 8: Zelfsturende competentie en beroepshouding**

*De Toegepast Psycholoog beschikt over de juiste zelfsturende competenties, heeft een adequate beroepshouding en is in staat om een bijdrage te leveren aan de verdere professionalisering van de branche.*

Alhoewel de HBO Toegepast Psycholoog op verschillende gebieden werkzaam kan zijn, zullen voor alle studenten HBO Toegepast Psychologie (ongeacht hun uitstroomvariant) deze genoemde acht opleidingscompetenties aan bod komen.

### **Accent**

Hogeschool NTI legt, net als andere opleidingen Toegepaste Psychologie, op bepaalde competenties accenten. Bij de opleiding van het NTI ligt dit accent op de domeincompetentie Onderzoeken. Dit komt terug in de opleidingscompetenties Assessen, Praktijkgericht onderzoek doen en Methodisch en reflectief handelen. Daarnaast kunnen studenten kiezen voor een verdieping in de domeincompetentie Beïnvloeden als zij kiezen voor de uitstroomvariant Coaching & Counseling.

## Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

hbo-bachelor Toegepaste Psychologie

Het programma bestaat uit de volgende acht themablokken:

### Jaar 1

Inleiding in de Psychologie  
Diagnostische Cyclus  
Ontwikkeling van de mens

### Jaar 2

Preventie  
Diagnostisch Onderzoek  
Psychologie in de maatschappij

### Jaar 3

Individu versus Groep  
Een van de vier uitstroomvarianten, te weten Arbeid- & Organisationspsychologie, Coaching & Counseling, Psychologie & Gezondheid of Jeugd- en Ontwikkelingspsychologie.

### Jaar 4

Stage en afstuderen

	Onderwijseenheden HBO Toegepaste Psychologie	Niveau	Studiepunten (EC)
	<b>JAAR 1</b>		
	<b><i>Themablok Inleiding in de Psychologie</i></b>		<b>20 EC</b>
1	Studie- en Beroepenoriëntatie	1	2
2	Inleiding Psychologie	1	6
3	Communiceren	1	4
4	Sociale Psychologie	1	6
5	Beroepsopdracht Inleiding in de Psychologie	1	2
	<b><i>Themablok Diagnostische Cyclus</i></b>		<b>22 EC</b>
6	Diagnostische Theorie	1	6
7	Diagnostische Vaardigheden I	1	4
8	Diagnostische Vaardigheden II	1	4
9	Methoden van Onderzoek I	1	6
10	Beroepsopdracht Diagnostische Cyclus	1	2
	<b><i>Themablok Ontwikkeling van de Mens</i></b>		<b>18 EC</b>
11	Ontwikkelingspsychologie	1	6
12	Psychologische Gespreksvoering	1	4
13	Persoonlijksleer	1	4
14	POP jaar 1	1	2
15	Beroepsopdracht Ontwikkeling van de Mens	2	2

Onderwijseenheden HBO Toegepaste Psychologie		Niveau	Studiepunten (EC)
<b>JAAR 2</b>			
<b><i>Themablok Preventie</i></b>			<b>18 EC</b>
16	Klinische Psychologie	2	6
17	Motiverende Gespreksvoering	2	4
18	Gezondheidspsychologie	2	6
19	Beroepsopdracht Preventie	2	2
<b><i>Themablok Diagnostisch Onderzoek</i></b>			<b>22 EC</b>
20	Psychologisch Onderzoek	2	6
21	Psychodiagnostische Instrumenten	2	4
22	Diagnostiek bij Allochtonen	2	6
23	Observeren en Registreren	2	4
24	Beroepsopdracht Diagnostisch Onderzoek	2	2
<b><i>Themablok Psychologie in de Maatschappij</i></b>			<b>20 EC</b>
25	Diversiteit	2	6
26	Organisatiepsychologie	2	6
27	Integraal Assessment	2	4
28	POP jaar 2	2	2
29	Beroepsopdracht Psychologie in de Maatschappij	2	2

Onderwijseenheden HBO Toegepaste Psychologie		Niveau	Studiepunten (EC)
<b>JAAR 3</b>			
<b><i>Themablok</i></b>			<b>30 EC</b>
30	Groepsdynamica	3	6
31	Casemanagement	3	6
32	Ethiek	3	4
33	Groepsbegeleiding	3	4
34	Intervisie	3	2
35	Methoden van Onderzoek II	3	6
36	Beroepsopdracht Individu vs. groep	3	2
Onderwijseenheden HBO Toegepaste Psychologie		Niveau	Studiepunten (EC)
<b>JAAR 3 Uitstroomvarianten</b>			
<b><i>Arbeid- en Organisationspsychologie</i></b>			
<b><i>Themablok Arbeid- en Organisationspsychologie</i></b>			<b>30 EC</b>
A	Arbeid en Gezondheid	2	6
B	Conflicthantering	2	6
C	Verandermanagement	2	6
D	Loopbaanbegeleiding	2	6
E	Praktijktraining Loopbaangesprekken	2	4
F	Beroepsopdracht Arbeid en Organisationspsychologie		2

	<b>Coaching &amp; Counseling</b> <b>Themablok Coaching &amp; Counseling</b>		<b>30 EC</b>
G	Loopbaanbegeleiding	2	6
H	Conflicthantering	2	6
I	E-Coaching	2	6
J	Methodieken van Coaching & Counseling	2	6
K	Coaching & Counseling	2	4
L	Beroepsopdracht Coaching & Counseling	2	2
	<b>Psychologie en Gezondheid</b> <b>Themablok Psychologie en Gezondheid</b>		<b>30 EC</b>
M	Biopsychologie	2	6
N	Systeemgericht werken	2	6
O	Gerontologie	2	6
P	Behandelmethoden	2	6
Q	Psychologisch Adviseren	2	4
R	Beroepsopdracht Psychologie en Gezondheid	2	2
	<b>Jeugd- en Ontwikkelingspsychologie</b> <b>Themablok Jeugd- en Ontwikkelingspsychologie</b>		<b>30 EC</b>
S	Sociale ontwikkeling van het Kind	2	6
T	Ontwikkelingspsychopathologie	2	6
U	Opvoedingsondersteuning	2	6
V	Onderwijspsychologie	2	6
W	Gespreksvoering met kinderen	2	4
X	Beroepsopdracht Jeugd- en Ontwikkelingspsychologie	2	2

	<b>Onderwijseenheden HBO Toegepaste Psychologie</b>	<b>Niveau</b>	<b>Studiepunten (EC)</b>
	<b>JAAR 4</b>		
37	Werkervaring/stage	3	30
38	Afstudeerproject	3	30



### **Bijlage 3: Deskundigheden leden van het beoordelingspanel en secretaris**

HBO-bachelor opleiding Toegepaste Psychologie, Hogeschool NTI

#### De heer prof. dr. J.T.G. Gerrichhauzen, voorzitter

De heer Gerrichhauzen is ingezet vanwege zijn voorzitterscapaciteiten en zijn deskundigheid op het gebied van afstandsonderwijs, alsmede vanwege zijn onderwijs- en auditdeskundigheid. De heer Gerrichhauzen heeft jarenlange onderrwijservaring als docent en studierichtingsleider bij Hogeschool Katholieke Leergangen en als universitair hoofddocent, hoogleraar, hoogleraar-directeur bij de Open Universiteit. Sinds 2011 is hij directeur van eHRM bv. Daarnaast zit hij in de redactieraad van Personeelbeleid (NVP) en is hij hoofdredacteur van HRM i/d praktijk (Kluwer). Hij heeft de afgelopen jaren promotieonderzoeken begeleid onder meer naar competentie management, beloningsvraagstukken en intrapreneurship. De heer Gerrichhauzen heeft de afgelopen jaren als voorzitter via de NVAO en als panellid via NQA aan diverse visitatietrajecten deelgenomen. Voor deze visitatie heeft de heer Gerrichhauzen onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

#### *Opleiding:*

2007	Hoogleraar HRM (speciaal in het onderwijs)
1989	Promotie sociale wetenschappen, psychologie
1964 – 1971	Psychologie

#### *Werkervaring*

2011 – heden	Directeur eHRM bv
1990 – 2011	Open Universiteit (universitair hoofddocent, hoogleraar, hoogleraar-directeur)
1975 – 1990	Hoge school Katholieke Leergangen (docent en studierichtingsleider)
1973 – 1975	Philips (Vitrine-works) Middelburg (personeelzaken)
1971 – 1973	Militaire dienstplicht

#### *Diversen*

Raad van Toezicht:	Stichting Kiosk (cultureel werk)
Raad van Toezicht:	Stichting Thuiszorg Midden-Limburg
Redactieraad:	Personeelbeleid (NVP)
Hoofdredacteur:	HRM i/d praktijk (Kluwer)

#### *Publicaties:*

- Evers, A. T., Kreijns, K., Van der Heijden, B. I. J. M., & Gerrichhauzen, J. T. G. (2011). An Organizational and Task Perspective Model Aimed at Enhancing Teachers' Professional Development and Occupational Expertise. *Human Resource Development Review*, 10(2), 151-179.
- Evers, A. T., Van der Heijden, B. I. J. M., Kreijns, K., & Gerrichhauzen, J. (2011). Organisational Factors and Teachers' Professional Development in Dutch Secondary Schools. *Journal of European Industrial Training*, 35(1), 24-44.
- Zijn leraren bereid om te leren? De leevitaliteitsindex als monitor
- Isabelle Diepstraten, Janneke Hooijer, Rob Martens en John Gerrichhauzen
- Gerrichhauzen, J. (2010) Docenten anders belonen? *Thema Tijdschrift voor Hoger Onderwijs & Management*, afl. 1, p 4- 10.

- Gerrichhauzen, J. (2010). Het verlangen naar een langere arbeidsloopbaan. *HRM i/d praktijk*, Kluwer, afl. 48 - april.
- Gerrichhauzen, J., Opdenakker, R. (2010), Kennismanagement in organisaties: mythe of uitdaging. *Issue paper HRM i/d praktijk*, Kluwer, afl. 49 - juli.
- Veldhoen, A. Gerrichhauzen, J., (2010). Sollicitatieprocedure: netjes voor elkaar?. *Handboek Methoden, technieken en analyses van personeelsmanagement*, Kluwer afl. 100 I.2.1.2-201 - I.2.1.2-218

Mevrouw drs. M.C. van Dam

Mevrouw Van Dam is ingezet als panellid vanwege haar expertise in de psychologie en haar onderwijsdeskundigheid. Vanuit haar ervaring als directeur RINO Noord-Holland, een instelling voor nascholing en opleiding in de geestelijke gezondheidszorg heeft zij gedegen kennis van talloze vormen van (psycho-)therapie; daarnaast beschikt zij door haar ervaring als docent tevens over onderwijsdeskundigheid. Mevrouw Van Dam heeft uit opleiding en werkervaring kennis van de accreditatiesystematiek, daarnaast is zij voor deze visitatie aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

*Opleiding:*

Tot heden Talloze kortere en langere nascholingscursussen.  
 1991 – 1993 Tweejarige postdoctorale leergang Opleidingskunde  
 1973 – 1979 Universitaire opleiding Klinische Psychologie Universiteit Utrecht

*Werkervaring:*

1994 – heden Directeur RINO Noord-Holland, Instelling voor Nascholing en Opleiding in de Geestelijke Gezondheidszorg te Amsterdam. Zie: [www.rino.nl](http://www.rino.nl)  
 1987 – 1994 Hoofd afdeling nascholing RINO Noord-Holland  
 1986 – 1987 Coördinator van een opnameafdeling.  
 1985 – 1986 Psycholoog bij een afdeling voor ouderenzorg  
 1980 – 1985 Psycholoog bij een behandelafdeling voor jong volwassenen van de Willem Arntz Hoeve  
 1976 – 1980 Docentschap Psychologie bij de opleiding Verpleegkunde aan het VU Ziekenhuis  
 1975 – 1980 Docentschap Psychologie bij de opleiding tot B-verpleegkundige van de Willem Arntsz Hoeve in Den Dolder (nu Altrecht)

*Diversen:*

- Bestuurservaring bij Vrouwengezondheidszorgcentrum Aletta in Utrecht
- Internationale ervaring in diverse Europese projecten t.b.v. de ontwikkeling en implementatie van onderwijsprogramma's op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg / psychiatrie en huisartsenzorg, bijvoorbeeld in Tsjechië en Roemenië

Tevens actief in Europese trajecten gericht op het ontwikkelen van curricula op het gebied van rehabilitatie en casemanagement.

De heer dr. H. Schouppe

De heer Schouppe is ingezet vanwege zijn kennis op het gebied van toegepaste psychologie en zijn vakdeskundigheid. Bovendien heeft hij expertise op het gebied van onderwijs door zijn docentschap algemeen psychologische vakken op een hogeschool. Tot 2009 was hij departementshoofd Toegepaste Psychologie aan de Lessius Hogeschool te Antwerpen, waar hij nu groepsdirecteur



Gezondheid & Welzijn is. Hij heeft een aantal publicaties op zijn naam staan. Hij heeft deelgenomen aan de NQA-auditortraining hoger onderwijs en is panellid geweest bij een aantal visitaties Psychologie en Toegepaste Psychologie. Voor deze visitatie heeft de heer Schouppe onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

*Opleiding:*

1992 Kort Programma Informatica, Open Universiteit, Heerlen (Nederland)  
1978 – 1984 Dr. in de psychologie (Katholieke Universiteit Leuven)  
1973 – 1978 Licentiaat in de Psychologische en Pedagogische Wetenschappen (Rijksuniversiteit Gent)

*Werkervaring:*

2009 – heden Groepsdirecteur Gezondheid & Welzijn, Lessius Hogeschool Antwerpen  
2005 – 2009 Departementshoofd afdeling Toegepaste Psychologie  
1992 Hoogleraar  
1988 Adjunct-directeur  
1986 – 1992 Programmadirecteur Master of Science in Information Management (Handelshogeschool)  
1984 – 1988 Hoofd van het studie bureau  
1978 – 1984 Assistent aan de Handelshogeschool Antwerpen

*Publicaties:*

2011 Schouppe, H. en Schouppe, E. *Projectmanagement met Microsoft Project*. Den Haag: Academic Service  
2011 Schouppe, H., en Schouppe, E. *Gestructureerd programmeren in Excel VBA*. Den Haag: Academic Service  
2011 Schouppe, H, en De Graef, P. *Cognitieve psychologie: theorie en praktijk*. Koninklijke Van Gorcum  
2006 Schouppe, H. *Algemene psychologie: een inleiding in de functieleer*. Uitgeverij Van Gorcum  
1989 Schouppe, H. *Psychologie in kaart gebracht*. Utrecht: Spectrum (Aula)

Mevrouw J.M. Bal

Mevrouw Bal is ingezet als studentlid. Zij volgt de hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, waar zij lid is van de opleidingscommissie en werkstudent is bij open dagen. Mevrouw Bal is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Bal aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

*Opleiding:*

2009 – heden Toegepaste Psychologie – Hogeschool van Arnhem en Nijmegen  
2003 – 2007 Sociaal Pedagogisch Werk niveau 4  
1999 – 2003 VMBO-T

*Werkervaring:*

2010 – heden	Lid van de onderwijscommissie van de opleiding Toegepaste psychologie
2009 – heden	Ober bij Bilderberg hotel Klein Zwitserland
2007 – 2008	Werkmeester bij het Workhome, werkvoorziening voor volwassenen met ASS
2007	Begeleider bij het aanleren van motorische vaardigheden en spraakvaardigheden bij een meisje met het syndroom van Down
2006 – 2008	Huishoudelijk verzorgende in de thuiszorg bij hulpbehoevende ouderen
2005	Activiteitenbegeleider bij psychiatrische patiënten op opnameafdeling 'De Lantaarn', de Gelderse Roos

*De heer drs. ing. A.G.M. Horrevorts*

De heer Horrevorts is ingezet als panellid NQA. Hij bezit auditorkwaliteiten vanwege jarenlange visitatie-ervaring en cursussen gevolgd bij INK en Lloyd's Register. Door zijn ervaring heeft de heer Horrevorts tevens deskundigheid in de beoordeling van afstandsonderwijs. In 2000 volgde hij de postgraduate course 'Institutional Management and Change in Higher Education' aan het Centre for Higher Education Policy Studies (CHEPS), Universiteit Twente en Open University, Engeland. De heer Horrevorts heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

*Opleiding:*

De heer Horrevorts studeerde Metaalkunde aan de HTS te Utrecht en Sociale Geografie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

*Werkervaring:*

Na de studie HTS werkzaam als ontwikkelingswerker / leraar in het technisch beroepsonderwijs op de Filippijnen.

Van 1985 tot 1992 werkzaam als projectleider 'ontwikkelingseducatie' in een project van de stichting Tool, HBO-raad en Nuffic. Ontwikkelen van educatief materiaal in samenwerking met HTS-en. Thema: Techniek en samenleving / internationalisering / ontwikkelingssamenwerking.

Van 1993 tot 2000 was de heer Horrevorts werkzaam bij de Nuffic als programmamedewerker hoger (beroeps)onderwijs en ontwikkelingssamenwerking. Hij beheerde onderwijsprojecten aan universiteiten in de Filippijnen, India en Bangladesh.

Van 2000 tot 2003 was hij werkzaam bij de HBO-raad, afdeling Kwaliteitszorg. Hij was secretaris van diverse visitatiecommissies: CMV, SJD, Technische Natuurkunde, Voortgezette opleiding Theater, Tuinbouw en Akkerbouw en de visitatiecommissie Landelijke Publieke Omroep. De heer Horrevorts is sinds januari 2004 auditor bij de Netherlands Quality Agency (de verzelfstandigde afdeling Kwaliteitszorg van de HBO-raad).

## Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dinsdag 19 juni

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
09.45 - 10.00	Ontvangst	Panel Mevr. drs. Ellis Nieveen, Senior Opleidingscoördinator; Mevr. Anneloes van Dijk, BCom, Opleidingscoördinator.
10.00 - 15.30	Vorbereiding en materiaalbestudering - Studiemateriaal - Studentmateriaal - Alle door NQA en de opleiding geselecteerde afstudeerproducten  Spreekuur en rondleiding (1/2 uur, tijd in overleg)  12.30 uur lunch	Panel
15.30 - 16.16	Blok Inhoud I - Afstuderen	Begeleiders/beoordelaars van de door de opleiding geselecteerde afstudeerproducten Mevr. dr. Pieterneel Dijkstra, hoofddocent; Mevr. drs. Bianca Smeets, hoofddocent; Mevr. drs. Elsa Amsing, kerndocent; Mevr. drs. Mariska Prevaes-Verduijn, docent en lid afstudeercommissie,
16.30 - 17.15	Blok Inhoud II – Afstudeerfase	Mevr. I. Rijs Keppel, B AP; Mevr. H. op de Laak, B AP Mevr. I. Stet, B AP
17.15 - 18.30	Vorbereiding en materiaalbestudering	Panel

**Woensdag 20 juni**

<b>Tijdstip</b>	<b>Programmaonderdeel</b>	<b>Deelnemers</b>
08.30 - 09.45	Materiaal bestudering en voorbereiding gesprekken	Panel
09.45 - 10.45	Gesprek met studenten propedeuse en hoofdfase (inhoud en randvoorwaarden)	Studenten propedeuse en hoofdfase Mevr. K. Monshouwer, jaar 1 De heer F. Pfeiffer, jaar 1 Mevr. D. van Pel, jaar 1 (klassikaal) De heer. T. Gielens, jaar 2 Mevr. E. Mion- van Gerwen jaar 3 Mevr. V. Veldman, jaar 2 (klassikaal)
11.00 - 12.00	Gesprek met docenten (inhoud en randvoorwaarden)	Docenten en curriculumcommissie Mevr. drs. Agnes Schilder Mevr. drs. Bianca Smeets; Mevr. dr. Pieterneel Dijkstra Mevr. drs. Mirjam Schippers Mevr. drs. Elsa Amsing
12.00 - 13.00	Lunchpauze + overleg	-
13.00 - 13.45	1 <sup>ste</sup> gesprek opleidingsmanagement	Opleidingsmanagement De heer Jeffrey van Zaalen, M Ed, Business Unit Manager Mevr. drs. Ellis Nieveen, Senior Opleidingscoördinator; Mevr. Anneloes van Dijk, BCom, Opleidingscoördinator.
14.00 - 14.45	Blok Borging	Examencommissie Mevr. drs. Monique Smeets Mevr. mr. M. Pieters, voorzitter examencommissie; De heer drs. F. de Swart
15.00 - 15.45	Werkveld	Beroepenveldcommissie De heer Albert de Folter B Social Work / MO-A Theologie; Mevr. dr. W.M.M. Altink; De heer drs. Dennis Boutkan; Mevr. drs. Babette van Spijker
15.30 - 17.00	Beoordelingsoverleg Panel	Panel
17.00 - 17.30	2 <sup>de</sup> gesprek opleidingsmanagement inclusief afronding	Opleidingsmanagement en de heer drs. J.M. Winkelman, voorzitter College van Bestuur Hogeschool NTI

## **Bijlage 5: Bestudeerde documenten**

### **Bijlagen bij de kritische reflectie**

- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties van de opleiding
  - Opleidingsprofiel HBO TP en Nationale- en Internationale vergelijking
- Schematisch programmaoverzicht
- Onderwijs- en Examenreglement
- OER HBO Toegepaste Psychologie
  - Inhoudsbeschrijving op hoofdlijnen van de programmaonderdelen, met vermelding van eindkwalificaties, leerdoelen per module, werkvorm(en), wijze van toetsing, voorgeschreven literatuur, docent, studiepunten
- Factsheets jaar 1, 2 en 3
- Literatuurlijst (verplichte literatuur)
- Overzicht van het in te zetten personeel met omvang aanstelling, functie, graad etc.
  - Intern personeel en Freelance personeel (docenten TP)
- Overzicht van de contacten met het werkveld
  - Beroepenveldcommissie TP
- Overzicht in-, door-, en uitstroomgegevens
- Overzicht gerealiseerde docent-student ratio
- Overzicht gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie
- Overzichtslijst van afstudeerwerken

### **Overzicht documenten ter inzage tijdens het bezoek**

#### **Regels en procedures**

- Beleidsdocumenten:
  - Docentenbeleid Hogeschool NTI/NTI University
  - Beleidsnotitie Onderzoek
  - Beleidsnotitie Studeren met een Functiebeperking
  - Beleidsnotitie inzet DLO
- CV's leden Raad van Advies Hogeschool NTI:
  - CV's leden Raad van Advies
  - Overzicht leden Raad van Advies  
Pag. 14 HBO-gids Leden Raad van Advies
- Functiekaarten intern personeel:
  - Functiekaart Business Unit Manager HBO
  - Functiekaart Senior Opleidingscoördinator HBO
  - Functiekaart Opleidingscoördinator HBO
  - Functiekaart Senior Medewerker Toetscoördinatie HBO
  - Functiekaart Medewerker Toetscoördinatie HBO
  - Functiekaart Beleidsmedewerker kwaliteitszorg en onderwijsinnovatie
  - Functiekaart Hoofd Studiebegeleiding
  - Functiekaart Mentor MBO/HBO

- Inzet mentoren NTI:
  - Werkzaamheden mentoren
- Selectie instructies ontwikkelopdrachten:
  - Format lesbrief training
  - Format trainingswijzer
  - Handleiding schrijven trainingswijzer
  - Handleiding voor het schrijven van de lesbrief
  - Instructie beroepsopdrachten hbo 2011
  - Instructie van competentie naar leerdoel a.d.h.v. Kennedy
  - Verantwoordingsdocument studiebelasting 2012
  - Criteria beoordelen boeken en studiemateriaal
- Procedure Toelating & Werkinstructie Intake
- Procedure Dossiervorming & Uitreiken getuigschrift
- Procedure Cijfers invoeren
- Procedure Stage en afstuderen & Handleidingen
- Vrijstellingsformulier stage
- Reglement vrijstellingscommissie
- Notulen vrijstellingscommissie
- Reglement afstudeercommissie
- Notulen afstudeercommissie
- 21+ toets

### **Kwaliteitszorg**

- Opleidingsconcept NTI
- Handboek kwaliteitszorg inclusief evaluatie overzicht en jaarverslag
- Onderzoeken
  - Brief: studiekeuze 123
  - Rapport studenttevredenheidsonderzoek 2011
  - Rapport studenttevredenheidsonderzoek 2010
  - Beoordelingen stellingen DTO 2011 Hogeschool NTI
  - Docenttevredenheidsonderzoek HBO 2011
  - Rapport docenttevredenheidsonderzoek HBO 2010
- Verificatie audit WHW + interne audit Hogeschool NTI
- Verbeterplan Hogeschool NTI 2011 en 2012
- Handboek NTI procesbeschrijvingen
- Certificaat Quality Masters en overeenkomst ISO 9001:2000 certificering

### **Voorzieningen in de Digitale Leeromgeving**

- Tussenrapportage Digitale Leeromgeving
- Cijfers Fronter 2011
- Document Hosting en Availability Fronter
- Handleiding rapportage activiteiten en ruimte gebruik in Fronter
- Toelichting digitale bibliotheek binnen Fronter

### **Examencommissie**

- Functiekaarten Examencommissie
- Toetsbeleid Hogeschool NTI/ NTI University
- Handboek Examinering Hogeschool NTI
- Reglement Examencommissie
- CV's leden Examencommissie
- Benoemingsbrieven Examencommissie
- Slagingspercentages
- Examencommissievergaderingen
- Jaarverslagen

### **Studentenraad**

- Notulen Studentenraad 2011
- Profiel leden Studentenraad
- Reglement Studentenraad 2011

### **Opleidingsprofiel HBO Toegepaste Psychologie**

- Opleidingsprofiel HBO Toegepaste Psychologie

### **Onderwijs- en Examenreglement Toegepaste Psychologie**

- Onderwijs- en Examenreglement Toegepaste Psychologie

### **Beroepenveldcommissie Toegepaste Psychologie**

- Reglement Beroepenveldcommissie
- CV's leden Beroepenveldcommissie Toegepaste Psychologie
- Notulen vergaderingen Beroepenveldcommissie Toegepaste Psychologie
- Aanstellingsbrieven leden Beroepenveldcommissie Toegepaste Psychologie

### **Docenten HBO Toegepaste Psychologie**

- Functiekaarten docenten Hogeschool NTI
- CV's docenten HBO Toegepaste Psychologie
- Matrix dekking expertisegebieden Toegepaste Psychologie – docententeam
- Notulen vergaderingen curriculumcommissie
- Overzicht leden curriculumcommissie HBO Toegepaste Psychologie
- Reglement curriculumcommissie
- Aanstellingsbrieven curriculumcommissie HBO Toegepaste Psychologie

### **Materiaal van de opleiding**

- Modulewijzers
- Trainingswijzers
- Huiswerkopdrachten
- Factsheets

### **Materiaal toetsing**

- Tentamens en correctiemodellen
- Tentamenopdrachten en correctiemodellen
- Integratieve Beroepsopdrachten en correctiemodellen
- Materialen Praktijktrainingen en correctiemodellen
- Vaststellingsdocumenten toetsing
- Benoemingsbrieven toetsauteurs en trainers
- Toetsmatrizen inclusief vaststelling.

### **Materiaal studenten**

- Gemaakte tentamens inclusief beoordeling
- Praktijktrainingen; ingeleverde vooropdrachten, eindopdrachten met beoordeling en feedback van de docenten
- Gemaakte beroepsopdrachten inclusief beoordeling en feedback van de docent
- Stageverslagen inclusief beoordelingen
- Plannen van aanpak scriptie inclusief beoordelingen
- Scripties inclusief beoordelingen



## **Bijlage 6:    Overzicht bestudeerde afstudeerwerken**

Overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd.  
Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

<b>Afstudeerwerken 2011 - 2012</b>
<b>Studentnummer</b>
1001453
1000149
1000694
1000475

Vanwege het klein aantal afgestudeerden heeft het panel ook goedgekeurde plannen van aanpak (PvA) van studenten bestudeerd, die ten tijde van het visitatiebezoek bezig waren met het uitvoeren van de afstudeeropdracht. Het betreft de PvA van de volgende studenten:

<b>Plannen van Aanpak</b>
<b>Studentnummer</b>
1000320
1000476
1000031
1000157
1000554
1000923



## Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency



Bladnummer 3

### Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de

Opleiding: Toegepaste Psychologie

Instelling: Hogeschool NTI

Visitatiedatum: 18 en 19 juni 2012

Ondergetekende: *J. van Zaalen Med*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *Business Unit Manager Hogeschool NTI*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. van Zaalen'.

Datum: *12 september 2012*